

Zuzana Drnková Vašáková

Edice rukopisu Jana Nepomuka Štěpánka z roku 1806

Překlad tříaktové kouzelné hry Dämona, mocná obyvatelkyně hor
(text [Josef Anton] Bullinger, hudba Vincenc Tuček, Pešť 1805)

Obsah

Transkripce rukopisu (oddíl vlevo) _____	2
Transliterace rukopisu (oddíl vpravo) _____	2
Ediční poznámka _____	33

Edice vznikla v semináři Katedry divadelní vědy FF UK a byla zpracována pod vedením doc. Aleny Fidlerové (FF UK) pro Kabinet pro studium českého divadla.

Předkládaná verze je pracovní, uvítáme doplnění a podněty na adrese zuzana.vasakova@seznam.cz

Předložený elektronický dokument vznikl za finanční podpory Ministerstva kultury v rámci institucionálního financování dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace Institut umění – Divadelní ústav (DKRVO 2017, MK000023205).

Dämona,
mocná obyvatelkyně hor
Kouzedlnická zpěvohra v třech jednáních, zčeštěná od Jána
Nepomuka Štěpánka

Daemona, das Hockerweibchen
Übersetzt von Johann Nepomuk Stiepanek

Dämóna
mocna obywatelkyně hor:
Kauzedlnicka zpewohra w 3 Ged. zcesstěna od Jána Nep. Stiepánka

Daemona das Hockerweibchen übersetzt von Joh. Np. Stiepanek
Darf in dem Kleinseitner Theater aufgeführt werden.
Prag d. 11 Oct. [1]806 Twrdy m[anu] p[ropri]a Gub[ernialrath]

Osoby

Dämona
Guntram z Vildenštainu
Ida, jeho dcera
Hrabě Odeřich z Grauenštainu
Rytíř Radulf, hradní správce
Robert z Viklovic jeho přítel
Bruno z Dolu
Rajmund z Horoborku
Florian, bohatý šafář
Dorotka, jeho dcera
Myšihlávka, pocestný dratíř¹
Markéta, jeho žena
Nunu, skalní duch
Pipi, malý bužek
4 chlapci dratíře
Rytíři
Zbrojnoši

Osoby.

Daemona
Guntram z Wildensstainu
Ida jeho dcera
Hrabě Odeřich z Grauensstainu
Rytjř Radulf, hradnj zprawce
Robert z Wiklowic gehu přatele
Bruno z Dolu
Raymund z Horoborku
Florian, bohaty ssafař
Dorotka, gehu dcera
Myssihlawek pocestny dratjř
Marketa gehu žena
Nunu, skalnj duch
Pipi, maly Bužek
4 Chlapcy dratjře
Rytjři
Zbrognossi

1 drátař, dráteník

Jednání první

Krajina skalnatá, noc, vzadu jest hrad Guntrama v ohni. Mnohý zbrojnoši se přičiňují oheň hasiti. Hluk, zvonění, troubení, Grauensstaina pacholci bojujou s Rajmundovými, posléz je přemůžou a zaženou.

Výstup první

Introductio

Ta pomsta jest již vykonaná,
zahlazená nepřátelská moc,
a komuž svoboda jest daná,
ať umře tuto strašlivou noc.

Hořící zdě a kusy střech a trámů padají.

Hle! již klesá slavné hradíště,
již hradba kolem hoří,
jítro jen spatří zbořeníště,
slyš, jak se strážní věž boří.

Hrom udeří, všichni umlknou a poslouchají.

Neviditedlný: Zločinci, se třeště,
bliží se mstič ctnosti,
přísně trestati bude
vaše ohavnosti. [s. 3]

Zbrojnoši: Jaké hlasy? a odkud?

Měl by mezi křovím číhat
nepřítel, se tady skrývat,
prohledejte to místo,
najdete ho zajisto. *(Rozejdou se.)*

Výstup druhý

Rajmund a jeho zbrojnoši

Rajmund: Proklatý lotrové! jenž jste hrad loupežnickým způsobem přepadli, kde všichni v olověném zakopaný byli spaní. Sem se shromážděte, mý věrný! já se chci postavit v čelo vaše, a dřív žádného nepožít odpočinutí, dokavad jsem nevyzvěděl, kam ty nectný loupežníci mou Idu odšmejkli, dokavad jsem tělo mého přítele nenalezl, jehož nepochybně se bořící strážní věž zasypala. Vzhůru, přátelé! chceme smrti naproti jít. *(Chtějí odejít.)*

Gednanj 1.

Kragina skalnata, noč, wzadu gest hrad Guntrama w ohni. Mnohy zbrognossi se přičinugi oheň hasyti. Hluk, zwoněnj, traubenj. Grauensstaina pacholcy bogugau s Raymundowymi, poslez ge přemužau a zaženau.

Wystup 1.

Introductio.

Ta pomsta gest již vykonana
Zahlazena nepřátelska moc
A komuž swoboda gest dana
At vmře tuto strassliwau noc.

Hořicy zdě a kusy střech a tramu padagi

Hle! giž klesa slawné hradjsstě
Giž hradba kolem hoři
Gjtro gen spatři zbořenjsstě
Sliš, gak se strážnj věž boři.

Hrom vdeři wssichnj vmlknau a poslauchagi

Newyditedlny: Zločincy se třeště
Bliži se mstič ctnosti
Přísně trestati bude
Wasse ohawnosti [s. 3]

Zbroynossi Gake hlasy? a odkud?

Měělby mézy krowim číhat
Nepřítel se tady skrywat
Prohledegte to mjsto
Nagdete ho zagisto */rozegdau se/*

Wystup 2hy

Raymund a gehu zbrognossi.

Raymund. Proklaty lotrowe! genž gste hrad laupežnjckym zpusobem přepadli, kde wssichnj w olowěnem zakopany byli spanj. Sem se schromaždegte my wěěrný! ga se chcy postawit w čelo wasse, a dřiw žadneho nepožít odpočinutj, dokawad gsem newyzwěděl, kam ty nectny laupežnjcy mau Idu odssmegkli, dokawad gsem tělo meho přítele nenalezl, gehož nepochybně se bořicy strážnj věž zasypala. Wzhuru přatele! chceme smrtj naproti git. */chtegi odegit/*

Vystup třetí

Robert a jeho zbrojnoši, předešlí

Robert: Vzdejte se. *(Zakuklený.)*

Rajmund: Tobě, padouchu? Dřív se jedovaté [s. 4] sani do tlamy vrhnu, než bych se tobě vzdal.

Robert: Rozsekejte je! *(Všichni se Rajmunda chopějí, a k zemi s ním vrhnou, a taženými meči proti němu stojejí, hrom udeří, mezi nimi se ukáže Dämona v oděvu kouzelnickém, na čele majíc hvězdu, v ruce světlošku.²)*

Výstup čtvrtý

Dämona, předešlí

Dämona: Zločincové! prchněte odtud! *(Ty zakuklený zbrojnoši prchnou a vtom se divadlo promění v les se skálou.)*

Rajmund: Kde jsem? Co se se mnou stalo? Kdo jsi, ty strašlivá podobo?

Dämona: Dämona, obyvatelkyně těchto hor. Netřeste se přede mnou, jen zločincové se bojejí mé moci.

Rajmund: Vyjev, nám nepochopitelný tvore, kdo oni zločinci byli, jenž nás dnešní noc tak hanebně přepadli? Jmenuj mě ony vražedníci mého nešťastného přítele, ony loupežníci mé milé Idy.

Dämona: Nabuď srdce, jinochu! Onen ukrutník, jenž tento ohavný skutek spáchal, jest [s. 5] hrabě Odeřich z Grauensstainu.

Rajmund: Jak? to není možné, nebyl on Guntrama nejlepší přítel?

Dämona: Přetvářený zlosyn, který všecko své lichvým žádostem obětuje. Rajmunde! ty jsi stratil tvou Idu? žádný neví její osud, já ti jej chci vyjevit. Grauensstain jí odvedl, a k svému náhončímu dodal, který jí v tmavém vězení dobře zaopatřenou má.

Rajmund: Bože! Ten muž tehdy, jehož jsme přítelem nazývali, ten mohl nad námi takové ohavnosti spáchat? Jak to mohu věřit.

Dämona: Ty pochybuješ na mých slověch. Já tebe chci lepší přesvědčit. *(Kývá, skála se odevře, v níž se spatřuje Ida majíc pouta na rukouch, beduje.)*

Rajmund: Bože! má Ida! *(Hudba.)*

² Světélko, v originále kouzelná lucerna.

Wjstup 3tj.

Robert a gehu zbrognossi P.

Robert. Wzdegte se. */zakukleny/*

Raymund. Tobě padauchu? Dřiw se gedowate [s. 4] sanj do tlami wrhnu než bych se tobě wzdal.

Robert. Rozsekegte ge! */Wssichnj se Raymunda chopěgi, a k zemi snim wrhnau, a taženými meči proti nemu stogegi, hrom vdeři, mezy njmi se vkáže Daemona w oděwu kauzedlnjckem, na čele magic hwězdu, w ruce swětlossku.*

Wystup 4ty

Dämona Předessli.

Dämona. Zločincowe! prchnete odtud */Ty zakukleny zbrognossi prchnau a wtom se djwadlo promenj w les se skalau.*

Raymund. Kde gsem? Co se semnou stalo? kdo gsy ty strassliwa podobo?

Dämona. Dämona obywatělkyne těchto hor. Netřeste se předemnou, gen zločincowe se bogegi me močy.

Raymund. Wigew nám nepochopytedlny twore kdo oni zločincy byli, genž nás dnnessni noč tak hanebně přepadli? Gmenug mě ony vražedlnjcy mého nesstastného přítele, ony laupeznjcy mé mile Idy.

Dämona. Nabud srdce ginochu! onen vkrutnik, genž tento ohawny skutek spachal gest [s. 5] hrabě Odeřich z Grauensstainu.

Raymund. Gak? to nenj možné, nebyl on Guntrama neglepssi přítel?

Dämona. Přetwařeny zlosyn, ktery wssecko swe lichwyžadosti obětuge. Raymunde! ty gsy stratil twau Idu? žádný newj gegi osud, ga ti geg chcy wjgewit. Grauensstain gi odwedl, a kswemu nahončímu dodal, ktery gi w tmawem wězenj dobře zaopatřenau má.

Raymund. Bože! Ten muž tehdy, gehož gsme přítelem nazywali, ten mohl nad námi takowe ohawnosti spachat? gak to mohu wěřit.

Dämona. Ty pochibugeš na mych slowach. Ga tebe chcy lepssi předswědčit */kywa, skala se odevře, wniž se spatřuge Ida magic pauta na ru-kauch, beduge/*

Raymund. Bože! má Ida! */hudba/*

Dämona: Žádáš ještě víc důkazu?

Rajmund: Nešťastná Ida! Ha, jak vědomost toho nelidského činu mou celou bytnost popuzuje. Ano! Pomstít chci tento skutek!

Dämona: Osud mstí každý nešlechtný čin. Také tobě, Rajmunde, předzvídám žalosti, já chci ale mou mocí je umenšit, pak-li [s. 6] se mého přispění hodným ukážeš.

Rajmund: Co mám ale počít?

Dämona: Zůstaň věrný ctnosti, to ostatní ti budoucnost vysvětlí. Také já trpím a doufám se k cíli blížit. Mé srdce vždy lásku opovrhovalo, a jen byla má žádost muže skrze mou nestálost k zoufalství přivést. Z té příčiny mě můj manžel do této pustiny zaklel a v starou kouzelnici proměnil, a jen tenkrát se smím k němu navrátit, když štěstí milujících upevním. Tvé štěstí upevniti budiš od toho okamžení má povinnost, já tebe chránit budu, když stálý v lásce zůstaneš. A nyní mě do jeskyně následuj, by jsi si odpočinouti mohl. (*Všichni odejdou.*)

Výstup pátý

Myšihlávek, pak Dämona jak sklepník

Aria

Vraníka švarného,
peněz dost míti,
není nic těžkého,
do světa jíti,
v kočáře holčičku, [s. 7]
to dobře bývá,
když jí dám hubičku,
krev se zahřívá.

Ale chodit pěšky,
prázdnou kapsu mít,
to je hrozně těžký,
tak do světa jít,
nic nemám, neměl jsem,
to nepřijdu dál,
tak bych přál, by ďábel,
mě již jednou vzal.

Dämona. Žadass gesstě wic dukazu?

Raymand. Nesstastna Yda! Ha gak wědomost toho nelidskeho činu mau celau bytnost popuzuge, Ano! Pomstit chcy tento skutek-

Dämona. Osud mstj každý nesseslechtný čin. Take tobě Raymunde předzwydám žalosti ga chci ale mau močy ge vmenssit, pakli [s. 6] se meho přispěnj hodným vkažess.

Raymund. Čo mám ale počit.

Dämona. Zustan wěrný ctnosti, to ostatni ti budaucnost wjswětli. Také ga trpym, a daufam se k cyli bližit. Mé srdce wždy lasku opowrhovalo, a gen byla ma žadost, muži skrze mau nestalost k zaufalstwj přiwjst. Ste přičiny mě mug manžel do teto pustiny zaklel a wstarau kauzedlnj-cy proměnil, a gen tenkrat se smým kněmu nawrátit, kdiž sstesti milugicych vpewnjm. Twé sstesti vpewnitj budiš od toho okamženj má powinnost, ga tebe chranit budu, kdiž staly w lasce zustaneš. A nyini mě do mé geskyně nasledug, by gsy sy odpočinauti mohl /wssichnj odegdau/.

Wystup 5ty.

Missyhlawek pak Damöna gak sklepnjk

Aria.

Wranjka sswarného
Peněz dost myti
Nenj nic těsskeho
Do swěta gitj
W kocaře holčičku [s. 7]
To dobře bywa
Kdiž gi dám hubičku
Krew se zahřjwa

Ale chodit pěssky
Prazdnau kapsu myt
To ge hrozně těssky
Tak do swěta git
Nic nemám, neměl gsem
To nepřigdu dál
Tak bych přal, by ďabel
Mě giž gednau wzal.

V kočáře jezdit? O to je čert, ale tak jako já pěšky. Na mou kuši, žádný mě nesmí víc přát, aby mě čert roztrhal, neb já jsem tak již rozervaný, že ze mě cary visejí. Štěstí přede mnou utíká jako zloděj a nešťestí mě pronásleduje jako zimnice. Jen kdybych něco měl, čím bych můj hlad zahnat mohl, copak není člověka, který by mě, nebohému ďáblu, kousek chleba daroval? (*Hrom, skála se promění v hospodu.*) Kdepak se zde ta hospoda najednou vzala? Copak jsem byl slepý? Jindy vidím hospody zdaleka. [s. 8]

Dämona: Aj, aj, toť je nějaký veselý host. Pojď ke mě na plnou číši.

Myšihlávек: Ptáčkové vylítali, (*ukazuje na kapcu*) to nemůže bejt.

Dämona: K nám přichází všeliký hosti.

Myšihlávек: Ten vejdělek, co já ti dám, můžeš skovat. Řekni mě, jsi ty hospodský?

Dämona: Né.

Myšihlávек: Ten celý příběh mě podezřelý přichází, ten klučina vyhlíží jako falešný sedumnácník.³ Kdopak jsi ty?

Dämona.

Aria

Lulu, lulu.

Poslyš trošku,

ty bys rád věděl, kdo já jsem?

Z této hospody sklepník jsem.

Musíš, cizinče, se mnou jít,

ty máš u mě veselý být.

Mám pečení, víno český,

k posloužení holky hezký,

neb se u nás, jak v zvyku je,

se vším každý vyčastuje.

Bažanty, též korotvičky,

husy a také kachničky, [s. 9]

pečený tobě holubi,

budou lítati do huby.

Myšihlávек: Buď tak dobrý a měj mě ještě za blázna.

Dämona: Jen pojď sebou.

3 mince

W kocaře gezdít? O to ge cert, ale tak gako ga pessky. Na mau kussi, žadny mě nesmy wic přát, aby mě čert roztrhal, neb ga gsem tak giž rozerwany, že ze mě cary wysegi. Sstěsti předemnu vtika gako zlodeg, a nesstesti mě pronasleduge gako zymnjce. Gen kdybych něco měl čím bych mug hlad zahnat mohl, čo pak nenj clowěka, ktery by mě nebohému dablu kausek chleba darowal /*hrom skála se proměňj w hospodu*/ Kde pak se zde ta hospoda nagednau wzala? co pak gsem byl slepy? gindy wydim hospody zdaleka. [s. 8]

Dämona. Ay ay tot ye negaky weseli host. Pogd ke mě na plnau čjssi.

Mjsso. Ptáčkowe wylitali /*vkazuge na kapcu*/ to nemuže beyt.

Dämona. Knam přichazywagi wsseliky hosti

Missih. Ten wegdelek, co ga ti dám mužeš skowat. Řeknj mě gsy ty hospodsky.

Dämo. Né.

Missihl. Ten celi příběh mě podezřeli přichazy ten klučina wyhliži gako falessny sedumnáčnjk. Kdo pak gsy ty?

Dämona.

Aria

Lulu, lulu.

Posliš trossku

Ty bys rad wědel kdo ga gsem?

Steto hospody sklepnjg gsem

Musýs cyzynče semnau git

Ty máš v mě weseli byt.

Mám pečenj wjno česky

Kposlauženj holky hesky

Neb se u nas gak w zwyku ge

Se wssim každý wyčastuge.

Bažanty tež korotwičky

Husy a také kachnjčky. [s. 9]

Pečeny tobě holuby

Budau litati do huby.

Missihlaw. Bud tak dobra[*přepsáno na ý*] a měg mě gesstě za blazna.

Dämona. Gen pogd sebau.

Myšihlávěk: Třebas, já jdu, ale dřív se s tebou umluví. Všecko, co propím a propiju, zaplatím ti na dvě lhůty. První polovičku zaplatím hned, jak umřu, a tu druhou, až opět z mrtvých vstanu.

Dämona: Aj! Ty nepotřebuješ nic platit, u nás to jde všecko na obzvláštní počet.

Myšihlávěk: Na puf?⁴ On již jde, na to pití ať se někdo podívá, když to na puf jde, tak mě to ještě jednou tak dobře chutná. *(Oba odejdou.)*

Výstup šestý

Pokoj Odeřicha

Odeřich: *(Hlásný dává znamení na troubu.)* Tento hlas oznamuje den! Jak lehce jest mi! Každá noc jest pro mě plná muk. Do pekla s tou proklatou ouzkostí.

Výstup sedmý

Radulf, Odeřich [s. 10]

Radulf: Radost a štěstí ať přinese jasná denice mému nejmilostivějšímu pánu.

Odeřich: Já vám děkuji – *(Zamyšleně stojí.)*

Radulf: Co vidím, milostivý pane! Vy jste zamyšlený, honba, tanec by vás snad obveselily. Taky vám jdu radostnou novinu oznámit, že naše lidé zvítězili, že Guntram z Vildenštainu a Rajmund z Horoburku zabitý jsou. Nic vám nestojí v cestě jejich tučné statky do vaše moci dostat. A to vše vás neobveselí? – Posléz krásná Ida –

Odeřich: Ida? Ida? Kde jest Ida?

Radulf: Dobře zaopatřena, jedině při vás to stojí, mám-li ji na váš hrad přivést.

Odeřich: Výborně, Radulfe! Přiveď ji –

Radulf: Si její lásku zejskat stojí jedině ve vaší vůli, to také já vám zanechávám, a já pospíším se opět zakukliti, aby do konce žádné podezření na nás nepřišlo.

Odeřich: Radulfe! Když Ida bude má, tak budiž má nejkrásnější tvrz tvá odměna. *(Oba odejdou.)* [s. 11]

4 Puf=dluh

Missihl. Třebas, ga gdu, ale dřiw se s tebaw vmluwim. Wssecko co progim a propygu, zaplatim ti na dwe lhuty. Prwnj polowičku zaplatim hned gak vmřu, a tu druhau, až opět zmrtwych wstanu.

Dämona. Ay! Ty nepotřebugeš nic platit, unas to gde wssecko na obwzlasstnj počet.

Missihlaw. Na Puf? on giž gde. Na to pyti at se někdo podiwa, kdiž to na Puf gde, tak mě to gesstě yednau tak dobře chutna. */oba odegdau/*

Wystup 6ty.

Pokoy Odeřicha.

Odeřich. */hlasny dáwa znamenj na traubu/* Tento hlas oznamuge den! Gak lechče gest my! Každá noč gest pro mě plna muk. Do pekla stau proklatau auskosti.

Wystup 7mi.

Radulf, Odeřich. [s. 10]

Radulf. Radost a sstěti at přinese gasna denjce memu neymilostiwěgsimu pánu.

Odeřich. Ga wám děkugi – */zamissleně stogi/*

Radulf. Čo wydim mylostiwy pane! Wy yste zamissleny, honba, taneč by wás snad obweselili. Taky wám gdu radostnau nowynu oznamit, že nasse lide zwytyžyli, že Guntram z Wildensstainu, a Raymund z Horoburku zabyty gsau. Nic wám nestogi wceste gegich tučne statky do wasse mocy dostat. A to wsse wás neobweseli? - Poslez krasna Ida –

Odeřich. Ida? Ida? kde gest Ida?

Radulf. Dobře zaopatřena, gedine při wás to stogi, mámli gi na wáš hrad přiwjst.

Odeřich. Wyborně Radulfe! Přiwed gi –

Radulf. Sy gegi lasku zeyskat, stogi gedině we wassi wuli, to take ga wám zanechawam, a ga pospyssim, se opět zakuklitj aby dokonče žadne podezřenj na nas nepřišlo.

Odeřich. Radulfe! Kdiž Ida bude ma, tak budiš ma negkrasnegssi twrz twa odměna. */oba odegdau/* [s. 11]

Výstup sedmý⁵

Selská světnice

Robert, Bruno, Eberhard pijou.

Chor: Jen přátelé k číši se rychle mějte.

Víno obveseluje, dá nám radosti,
v každé době jej pilně užívejte,
neb dodává nám síly a zmužilosti,
kdo v spolku pije, jest nejupřímnější,
ať je živ z nás ten muž nejstatečnější.

Robert: Hrabě Odeřich z Grauenštainu, náš pán, ať žije. *(Pije.)* Škoda, že nám ten mladý Rajmund prchl, já jsem jej již měl, ale najednou mě bylo, jako bych byl hromem omráčený. Přátelé! půjdem ven na svobodné povětrí. Tam pod tím velkým dubem to ještě jednou tak dobře chutná. *(Vezme číše a ostatní mu následují.)*

Výstup osmý

Florian a Dorotka

Florian: *(ze strany přijdou)* Ty rytíři jdou dolů, já musím za nimi, kdyby něco chtěli, abych hned byl při ruce, a ty zatím zde přiveď [s. 12] všechno do pořádku. *(Odejde.)*

Dorotka: Dobře! *(Spořádá a utírá stoly.)*

Výstup devátý

Myšihlávěk a předešlí

Myšihlávěk: Jestli bych blázen byl, tam mám zavřený zůstat, co pak bych to dělal, radši budu suchý kůrky chroustat, jen když svobodu mám. Vidíme, co to tu za hezké děvčátko je, tu se hned můžu přiživit! Jak se vede, panenke!

Dorotka: Jít s panem bohem. Co chce?

Myšihlávěk: Nebuď pak tak upejpavá. Já jsem pocestný člověk, a ty jsi jak náleží hezké děvče.

Dorotka: I je-li pak možná?

Wystup 7my

Sedlska swětnjce.

Robert Bruno Eberhard pygau.

Chor. Gen přatele k čjssi se rychle měgte

Wjno obweseluge, dá nám radosti
Wkažde době geg pylně vžiwegte
Neb dodáwa nám syli a zmužilosti
Kdo wspotku pyge gest negvpřiměgssi.
At ge ziw znas ten muž negstatečněgssi.

Robert. Hrabě Odeřich z Grauensstainu naš pán at žige. */pyge/* Sskoda že nám ten mladý Raymund prchl, ga gsem geg giž měl, ale nagednau mě bylo, gako bych byl hromem omráčeny. Přatele! pugdem wen na swobodné powetři. Tam pod tim welkym dubem to gesstě gednau tak dobře chutna. */wezme cisse a ostatnj mu nasledugau/*

Wystup 8my.

Florian a Dorotka.

Florian. */ze strany přigdau/* Ty rytjři ydau dolu ga musym za njmi, kdyby něco chteli abych hned byl při ruce, a ty zatim zde přiwěd [s. 12]ws-secko do pořádku. */odegde/*

Dorotka. Dobře! */spořada a vtjra stoly/*

Wystup 9ty

Missihlawek Před.

Missh. Gesli bych blazen byl, tam mám zawřeny zustat, co pak bych to dělal, radssi budu suchý kurky kraustat gen kdiž swobodu mám, Wjdi-me co to tu za heske dewčatko ge, tu se hned mužu přižiwit! Gak se wede panenke!

Dorotka. Git s panem Bohem. co chce?

Missh. Nebud pak tak vpegpawa, ga gsem pocestny člowěk, a ty gsy gak-naleži heske děwče.

Dorotka. Y geli pak možna?

⁵ Chyba v číslování výstupů, jsou tu uvedeny dva sedmé výstupy po sobě.

Myšihlávěk: Věř mě, ty se mě líbíš, víš-li ty co, u tebe já zůstanu a pomůžu ti hospodařit.

Dorotka: I to nemůže bejt.

Myšihlávěk: Pročpak ne, (*chopí ji za ruku*) já tě již při prvním spatření mám tak rád, že se mě ani víc odtud nechce.

Výstup desátý

Robert, předešlí [s. 13]

Robert: Aj! Hledme, tu je krásná Dorotka! Teď musím na místě mít hubičku.

Dorotka: Pane rytíři, já budu křičet –

Myšihlávěk: Hej, pane rytíři, co je to? To já netrpím.

Robert: Aby tě čert, ty šibale!

Myšihlávěk: Ten pán musí bejt hodný nemrava.

Robert: I ty zpropadený chlape! (*Táhne meč.*)

Myšihlávěk: (*Křičí.*)

Výstup jedenáctý

Florian, předešlí

Florian: Co pak je to tady za povyk?

Myšihlávěk: Ten pan rytíř tady chtěl vaši holku hubičkovat, já se o ní zastal a on mě chce flákat. Ale já mu, myslím, dám. (*ab*)

Florian: Aj aj! pane rytíři, co to má být, ten člověk je cizí a zastal se o mou dceru-

Robert: Tvá holka může být ráda, když si jí člověk jako já všimne.

Florian: Haha! nevidáno, pan Radulf, náš hradni správce, si ji vezme.

Robert: Haha! toho zetě drž, sic ti vyklouzne.

Florian: To vám do toho nic není.

Robert: Drž hubu, ty grobiáne. (*Jde pryč.*) [s. 14]

Florian: Florian se jmenuju, ne Grobián. Teď má čas, že šel, sic by to zle vypadlo.

Missh. Wěř mě ty se mě ljbýš, wjssli ty co v tebe ga zůstanu, a pomůžu ti hospodařit.

Dorot. Y to nemuže beyt.

Missih. Pročpak ne, */chopy gi za ruku/* ga tě giž při prwnjm spatřenj mám tak rád, že se mě ani wic odtud nechče.

Wystup 10ty.

Robert Předessli. [s. 13]

Rob. Ay! Hledme tu ge krásna Dorotka! tēd musym na místě myt hubičku

Dorotk. Pane rytjři, ga budu křičet –

Missih. Hei pane rytjři co ge to? to ya netrpym.

Robert. Aby te čert ty ssibale!

Missih. Ten pan musy beyt hodny nemrawa.

Robert. Y ty zpropadeny chlape! */tahne meč/*

Missih. */křičj/*

Wystup 11ty.

Florian Před.

Florian. Čo pak ge to tady za powyk?

Missh. Ten pan rytjř tady chtěl wassi holku hubičkowat, ga se o nj zastal, a on mě chče flakat. Ale ga mu myslim dam */ab/*

Florian. Ay ay! pane rytjři, čo to ma byt, ten člowěk ge cyzy a zastal se o mau dceru-

Robert. Twa holka muže byt ráda kdiž sy gi člowěk gako ga wssimne.

Florian. Haha! newydáno, Pan Radulf naš hradnj zprawce sy gi wezme.

Robert. Haha! Toho zetě drž sic ti wyklouzne

Florian. To vám do toho nic nenj

Robert. Drž hubu ty grobiane. */gde prič/* [s. 14]

Florian. Florian se gmenugu, ne Grobian – Ted má čas že ssel, sic by to zle vypadlo

Výstup dvanáctý

Myšihlávек s vidlemi

Myšihlávек: Ven s tím rožněm, když pan rytíř kuráž má. (*Doráží na Floriana.*)

Florian: Ty hlupáku! co pak jsi slepý! Řekni mě! copak ty zde chceš a kdepak jsi se zde vzal.

Myšihlávек: Já jsem sem na nohouch přišel a zůstanu zde.

Florian: Ty zde nemáš nic co dělat.

Myšihlávек: Vaše holka se mně líbí. A kdyby jste vy mě ji dal za ženu, tak bych já dokonce nic proti tomu neměl.

Florian: Já ti, myslím, dám ženu na záda, ona si vezme hradního správce Radulfa.

Dorotka: Otče! toho já nechci!

Florian: To jinač nemůže bejt, on tě požádal a já jsem rád, že rytíře za muže dostaneš, a nyní pojď, u toho poběhlíka tě nenechám. (*Odejde s ní.*)

Myšihlávек: (sám) Tak to jde hezky! Ale na mou kuši, kdyby to má Markyta věděla, že se [s. 15] ještě jednou ženit chci, ta by mě všechny vlasy vytrhala! A co teď, půjdu dál. (*Jde.*) Na mou pravdu, tu zas přichází ten rytíř, ten mě dá, jestli mě dostihne, já se radč ukreju. (*Vleze pod stůl.*)

Výstup třináctý

Radulf, Robert

Radulf: Proklatý příběh, Rajmunda jsme mysleli zabitého a on nám nyní celé naše navrzení pokazil.

Robert: Mluvte, pane rytíři! Co se stalo?

Radulf: Jiná pomoc není, než my musíme za nimi. Slyš, Roberte! Ty víš, že Ida z Wildenštainu již v naší moci byla.

Robert: Jak se můžete tázat, však jsem na vaše straně bojoval, jak jsme hrad Wildenštain z kořene vyvrátili a Idu odvedli.

Radulf: Rajmund z Horoborku tehdy se do mé tvrze vedral, ji osvobodil a řetezu sprostil.

Robert: Hrom a blesk! To nám má draho vyplatit.

Wystup 12ty

Missihlawek s wydlemi

Missih. Wen stim rožněm kdiž pan rytjř kuraž má. */doraži na Floriana/ Florina* Ty hlupaku! čo pak gsy slepy! Řekni me! co pak ty zde chceš, a kde pak gsy se zde wzal.

Misshl. Ga gsem sem na nohouch přissel, a zůstanu zde.

Florian. Ty zde nemaš nic co dělat.

Missih. Wasse holka se mě ljby. A kdyby gste wy mě gi dal za ženu tak bych ga dokonce nic proti tomu neměl.

Florian. Ga ti myslim dám ženu na zada, ona sy wezme hradnjho správce Radulfa.

Dorotka. Otče! toho ga nechčy!

Florian. To ginac nemuže beyt, on tě požádal a ga gsem rád že rytjře za ženu *[škrtnuto a opraveno na muže]* dostaneš a nyní pogd, v toho poběhlíka tě nenecham. */odegde snj/*

Myssihlawek. */sam/* Tak to gde hesky! ale na mau kussi, kdyby to má Markyta věděla že se [s. 15] gēsstē gednau ženit chcy, ta by mě wssecy vlasy wytrhala! A co ted, pugdu dal. */gde/* Na mau prawdu tu zas přichazy ten rytjř, ten mě dá gesli mě dostihne, ga se radč vkregu. */wleze pod stul/*

Wystup 13ty.

Radulf Robert.

Radulf. Proklaty příběh, Raymunda gsme mysleli zabytého, a on nám nyní cele nasse nawrženj pokazyl.

Robert. Mluwte pane rytjři! co se stalo?

Radulf. Gina pomoc nenj, než my musyme za njmi. Sliš Roberte! ty wjš že Ida z Wildensstainu giž wnassi mocy byla.

Robert. Gak se můžete tázat, wssak gsem na wasse straně bogowal, gak gsme hrad Wildensstain z kořene wywratili, a Idu odwedli.

Radulf. Raymund z Horoborku tehdy se do mé twrze wedral, gi oswobodil a řetezu sprostil.

Robert. Hrom a blesk! To nám má draho wyplatit.

Radulf: Já jsem již zbrojnošům poručil, [s. 16] by koně osedlali, musíme je dohonit, neb právě dnes mě dal Odeřich nařízení, bych ji do jeho hradu přivedl.

Robert: Rytíři! My se musíme dobře zakuklit, sic kdybychom se prozradili, tak dobře by se s námi nevedlo.

Radulf: Nech té starosti marné na straně. Já jdu sám s tebou a kde já jsem, tak se nikdy neboj.

Výstup čtrnáctý

Bruno, předešlí, zbrojnoši

Bruno: Zde nesu zbraně a štíty. Hledte se ozbrojit. Poustevník z háje vám též nechá vskazovat, že šaty k převlečení připravené má.

Radulf: Vzhůru tehdy, my jim hlubokou cestou předjedeme, a Rajmunda i s Idou zpátky uvedeme.

Bruno: *(Položí štíty na stůl.)* Tu si každý vemte svůj.

Myšihlávěk: O vej! co je to?

Radulf: Kéholi čerta? Ten chlap nás poslouchal - on musí umřít.

Všichni: Musí umřít. [s. 17]

Myšihlávěk: Pro celý svět vás prosím, já jsem ani slova neslyšel.

Robert: Chopte se ho.

Myšihlávěk: Já se ale nedám chopit.

Radulf: Probodněte ho!

Výstup patnáctý

Předešlí, Dorotka, Florian

Florian: Co to má znamenat?

Myšihlávěk: Oni mě chtějí za živa odřít.

Radulf: Kdo se o něj zastane, ten je syn smrti, svažte ho, odvedte ho zatím do vězení.

Všichni: Pryč! Pryč s ním.

Myšihlávěk: *(Chce jim prchnout, oni ho chytanou, a vtom zahřmí.)*

Radulf. Ga gsem giž zbrognossum poručil [s. 16] by koně osedlali, musíme ge dohonit neb prawe dnes mě dal Odeřich nařízenj bych gi do gehu hradu priwedl.

Robert. Rytjři! My se musíme dobře zakuklit, sic kdybychom se prozradili, tak dobře by se snami newedlo.

Radulf. Nech te starosti marné na straně. Ga gdu sám stebau, a kde ga gsem tak se nikdy nebog.

Wystup 14ty

BrunoPředessli. Zbrognossi

Bruno. Zde nesu zbraně a sstjtý, Hledte se ozbrogit. Powstewnjk z hage wam tež necha wskazowat, že ssaty k přewleceenj připrawene má.

Radulf. Wzhuru tehdy, my gim hlubokau cestau předgedeme, a Raymunda y s Idau spatky vwedeme.

Bruno /*položí sstjty na stul*/ Tu sy každý wemte swug.

Missih. O weg! co ge to?

Radulf. Keholi čerta? Ten chlap nas poslauchal – On musy vmřit.

Wssichnj. Musy vmřit. [s. 17]

Missih. Pro cely swět was prosym, ga gsem ani slowa neslissel.

Robert. Chopte se ho.

Missih. Ga se ale nedám chopyt.

Radulf. Probodněte ho!

Wystup 15ty.

Před. Dorotka Florian.

Florian Čo to ma znamenat?

Missihl. Oni mě ctegi za žiwa odřit.

Radulf. Kdo se o něj zastane ten ge syn smrti, svažte ho, od odwedte o zatim do wězenj

Wssichnj. Pric! Prič snim.

Missih. /*chce gim prchnaut, oni ho chitnau, a wtom zahřmj*/ [závorky a podtržení doplněny dodatečně]

Výstup šestnáctý

Dämona co Uher, předešlí

Aria.

Ördek, co to má býti,
kutya teremtette,
pročpak vy lidi zabíti,
hodného chlapa chcete,
nemaj *paitaş* tě dotknouti, [s. 18]
sic krobotek se chce hnouti,
jak hodný uherský muž,
svému bratru pomoct muži

Radulf: Zabíte toho smělého.

Dämona: Ať se žádný ani nehne. A ty, lehkomyšlný člověče, jsi od tvé dobrodinkyně odešel, posledně jsem tvůj život ochránila.

Myšihlávěk: Ale pro boha vás prosím, vzdyť já nic za to nemůžu, že ty páni rytíři takový taškářové jsou.

Radulf: Jak, nezbedný chlapče? (*S mečem.*)

Dämona: Zadrž!

Myšihlávěk: Tu to máte! pro pravdu se zlobí.

Dämona: Ty se navrať do toho obydlí, odkud jsi prchel, skvostný pokrm a lahodný nápoj tvůj hlad a žízeň nasytějí.

Myšihlávěk: Já již jdu, ale já tam netrefím.

Dämona: (*Vede ho ze dveří.*) Má moc tě tam doprovodí. (*Ona se vrátí.*)

Radulf: Smrt a peklo! to my máme trpět! Rozsekejme ho!

Dämona: *Hallode gaz ember!* Vy mě máteješte lepší seznat. (*Počne tancovat a odežene všecky.*) [s. 19]

Výstup sedmnáctý

Sklep, na straně almara

Myšihlávěk pak Dämona

Myšihlávěk: Tu jsem, jak jsem se sem vocejtil, to já nevím, mě se nějak hlava motá, ale pít budu, že mě víno rukávem ven poteče! To je předc výborné živobyti, když se na puf tráví. Kdybych já zde teď mou ženu a děti měl, také bych jim nechal pár mázíčků zapsat na černou tabul-

Wystup 16ty

Dämona co Uher. Předessli.

Aria.

Ördek co to ma byti
Kutya teremtette
Prodčpak wy lidj zabyti
Hodneho chlapa chcete
Nemag *Paitás* tě dotknauti [s. 18]
Sic krobotek se chce hnauti
Gak hodny vhersky muž
Swemu bratru pomoct muži.

Radulf. Zabyte toho smeleho.

Dämona. At se žádný ani nehne. A ty lechkomyslny cłowěče, gsy od twe dobrodinkyně odessel, Posledně gsem twug žiwot ochranila.

Missih. Ale pro Boha was prosym, wzdit ga nic za to nemužu, že ty panj rytjři takowy tasskařowe gsau.

Radulf. Gak nezbedny chlapče! */S mečem/*

Damona. Zadrž!

Missih. Tu to máte! pro prawdu se zloby.

Dämona. Ty se nawrat do toho obydlia odkud gsy prchel, skwostny pokrm, a lahodny napog, twug hlad a žižen nasytěgi.

Missihl. Ga giž gdu, ale ga tam netrefym

Dämona. */wede ho ze dweři/* Ma moč tě tam doprowodj */ona se wrati/*

Radulf. Smrt a peklo! to my máme trpět! rozsekegme ho!

Dämona. *Hallode gaz ember!* Wy mě mate gesste lepssi seznat. */počne tancowat a odežene wssecky/* [s. 19]

Wystup 17ty.

Sklep na straně Almara

Missihlawek pak Dämona

Missih. Tu gsem, gak gsem se sem woceytil to ga newym, mě se negak hlawa mota, ale pyt budu, že mě wjno rukawem wen poteče! To ge predc wyborne žiwobyti, kdiž se na Puf tráwy. Kdybych ga zde teď mau ženu a dětj měl, take bych gim nechal pár mazycku zapsat na černau

ku! Co mou ženu! nu ta by mně scházela, ta brumlá při každým žejd-
líčku⁶ a po straně pije na mázy.⁷ Já jsem rád, že jsem jí utek. Ale kdepak
je kdo? He, holka, nalíte! Já nemám co pít.

Dämona: *(co šenkýřka)* Pročpak tak dovádíš, milý příteli.

Myšihlávек: Podívejme se, co to za hezkou hospodskou je – nalíte, já
mám žízeň.

Dämona: Dnes již nesmím nic dát, ty by jsi mohl tvůj rozum propít.

Myšihlávек: Na to nebezpečnoství můžete vzdycky nalít – neb já tak žád-
ný rozum nemám. Ale sakulajda, ta žínka se mně líbí. [s. 20]

Dämona: Jak? Ty bohaprázdný člověče, tobě se jen tvá žena líbit má.

Myšihlávек: Má žena? Ta je mrtvá.

Dämona: A tvý čtyry děti také?

Myšihlávек: Všecko je mrtvý. Nechme nebožtíky na pokoji.

Dämona: Vždyť oni jsou všichni živí.

Myšihlávек: Tak nechme živý také na pokoji. Dejte mě radč něco k snědku.

Dämona: *(Ukáže na almárku.)* Tu si něco můžeš vybrat.

Myšihlávек: Teď chci mezi těma jidlama sekanici začít, že se každý divit
bude.

Dämona: Jen si vem. *(Jde a otevře almaru, z ni vystoupějí 4 chlapci tak
jako on oblečený.)*

Myšihlávек: Kerého kozla! Odkadpak ta čeládka přichází?

Finale

Dětí: Vítám, papá, tě,

hled, jen tvoje děti jsou všecky již zde,
dej, otče, pokrmu, nápoje více,
neb žízeň a hlad trpíme velice.

Myšihlávек: Jdete ke všem čertům, nechte mě v pokoji.

Ať pokrm a nápoj vám dává, kdo chce. [s. 21]

Dämona: Živiti vás budu bezpečně, lehce. Ty děti jsou k mé ochraně zvo-
lený. *(ab)*

*Myšihlávек utíká a chlapci za ním, posléz vezme jedného na záda a ty
druhý se naň přichytějí a on tak s nimi odběhne.*

Konec prvního jednání. [s. 22]

⁶ Žejdlík přibližně 0,47–0,48 l

⁷ Máž přibližně 1,4 l.

tabulku! Co mau ženu! nu ta by mě schazela, ta brumla při každým
žeydlicku, a postraně pyge na mázy. Ga gsem rád že gsem gi vtek. Ale
kde pak ge kdo? he holko, nalite! ga nemám co pyt.

Dämona /*co ssenkiřka*/ Procpak tak dowadiš mily příteli

Misshl. Podiwegme se čo to za heskau hospodskau ge – nalite ga mám
žizeň.

Dämona. Dnes giž nesmym nic dát, ty by gsy mohl twuj rozum propjt.

Missihlaw Na to nebezpecenstwj mužetewzdycky nalit – neb ga tak
žadny rozum nemám. ale sakulagda ta žinka se mě ljby. [s. 20]

Dämo. Gak? ty bohaprazdny člowěče, tobě se gen twa žena ljbyt má

Missihl. Ma žena? ta je mrtwa.

Dämona. A twy čtiry dětj take?

Missihl. Wssecko ge mrtwy. Nechme nebosstjky na pokogi.

Dämona. Wždit oni gsau wssichnj žiwý.

Missihl. Tak nechme žiwy také na pokogi. Degte mě radc neco k snědku.

Daemona. /*vkaže na almárku*/ Tu sy něco mužeš vybrat.

Missihl. Ted chcy mezy těma gidlama sekanjcy začit, že se každý djwit
bude.

Dämona. Gen sy wem. /*gde a otewře almaru znj wystaupěgi 4 chlapcy tak
gako on oblečeny.*/

Missihl. Kereho kozla! Od kadpak ta čeladka přichazy?

Finale

Dětj. Wjtam Papa tě

Hled gen twoye dětj gsau wssecky giž zde
Dej otce pokrmu, napoge wice
Neb žizeň a hlad trpýme welice.

Missih. Gdete ke wssem čertum nechte mě w pokogi. At pokrm a napog
wám dawa kdo chce [s. 21]

Dämona. Žiwitj wás budu bezpečně lehce Ty dětj gsau kme ochraně
zwoleny. /*ab*/

*Myssihlawek vtika, a chlapcy za ním, poslez wezme gedneho na zada a ty
druhý se naň přichitěgi, a on tak snimi odběhne.*

Konec prwnjho gednánj [s. 22]

Jednání druhé

Pokoj Grauensstaina

Odeřich, Radulf, Robert, Bruno (píjou)

Chor:

Jenom vesele,
starost zanechejte,
ku pití se mějte.
Pak rychle do boje,
ke všemu směle,
do lesa půjdeme,
a číhat budeme,
až nepřítel přijde,
jej přepadneme.

Výstup druhý

Myšihlávек, předešlí

Myšihlávек: Tu slyším veselí lidé, tu se já zastavím.

Radulf: Právě dobře! Nejsi ty ten šibal, jenž nás včera poslouchal, nyní jsi v naší moci.

Myšihlávек: Tak! Teď jsem si pěkně vyšel! Milí zlatý páni, já jsem rád, že jsem se mých [s. 23] kluků zprostil, vždyť se na mě pověsili jako píhavy.⁸

Radulf: K čemu to mluvení! Hodte ho do vězení.

Myšihlávек: Ale když vám povídám, že já nic nevím, já jsem nic neslyšel a nic neviděl.

Odeřich: Kdo jsi ty?

Radulf: Zrádce jest, který nás poslouchal, když jsme ustanovili Rajmunda pronásledovat.

Odeřich: Tehdy ať to tajemství s ním ve vězení umře. *(Slyší se zvuk hudby.)* Co jest to?

Myšihlávек: Bude nějaký pocestný muzikant, toho můžete místo mě zavřít.

Gednánj 2he

Pokog Grauensstaina.

Odeřich, Radulf, Robert Bruno /pǰgau/

Chor:

Genom wesele
Starost zanehegte
Ku pǰti se měgte
Pak rychle do boge
Ke wssemu směle
Do lesa pugdeme
A čjhat budeme
Až nepřjtel přigde
Geg přepadneme

Wystup 2hy.

Missihlawek Předessli.

Missh. Tu slissim weseli lide, tu se ga zastawym.

Radulf. Prawě dobře! negsy ty ten ssibal genž nás wčera poslauchal, nyni gsy w nassi mocy

Missih. Tak! ted gsem sy pekně wysse! Myli zlaty pánj, ga gsem rad, že gsem se mých [s. 23] kluku zprostil, wždit se na mě powěsyli gako pjhawky.

Radulf. Kčemu to mluwenj! hodte ho do wězenj.

Missih. Ale kdiž wám powidam že ga nic newym, ga gsem nic neslissel a nic newyděl.

Odeřich. Kdo gsy ty?

Radulf. Zradče gest, ktery nas poslouchal, kdiž gsme vstanowili, Raymunda pronasledowat.

Odeřich. Tehdy at to tagemstwj s nim we wězenj vmře. */slissi se zwuk hudby/* Čo gest to?

Missih. Bude negaky pocestny muzykant, toho mužete mjsto mě zawřit.

⁸ Píhavy = pijavice

Výstup třetí

Předešlí, Dämona

Dämona (*jako cikánka*):

Aria

At žijou vždy veselí cikání,
oni vždy mají radosti,
mrzutý z nás nikdy není žádný,
neb nás nesoužej starosti,
táhneme skrz role,
skrz lesy a pole, [s. 24]
vesele vždy zpíváme,
lidem předpovídáme.

Dämona: Páni rytíři! Chcete si nechat předpovídat?

Odeřich: Pro žert! Pojd' sem a řekni mně, co mě očekává. (*Podá jí ruku.*)

Dämona: Co vidím! Jaký vrásky? Aj, aj! Vy, pane rytíři, jste na zlé cestě, vy chcete zlý skutek spáchat, ale nečiňte to.

Radulf: Babská povídačka!

Dämona: Vaše předsevzetí se vám sice povede, ale běda vám, až čas přijde, kde odplatu za vaše činy brátí budete. Vaše srdce někdy bylo dobré, ale zlá společnost jej pokazila.

Radulf: Odeřichu! čas se blíží! Nechte takové bajky a pojdte.

Odeřich: Nech pak ji vymluvit, ať můj osud uslyším.

Dämona: Zde ten bezbožník vás ke všemu zlému nabízí, on jest slepý nástroj, kterému vy následujete. Já vás žádám! odtrhněte se od něho dřív, než věčně stracený budete.

Odeřich: Aby jsi věděla, jak tvou radu vážím, [s. 25] tak Radulfovi na znamení mého věčného přátelství mé ruky dávám.

Radulf: Vzhůru, rytíři! Nenechte nás času mařit, já nemám pokoje, dokud Ida opět v naše moci není. Ji dostat musíme, a kdyby se nám peklo na proti postavilo. (*Všichni odejdou.*)

Dämona: Vy kvapíte na vaši skázu.

Myšihlávěk: Teď na mě dokonce zapomněli – ale sakulinte, to je holka – hubička by neškodila. Slyšíš ty! nechtěla by jsi mě také předpovídat.

Dämona: Pročpak ne, dej sem tvou ruku. Podívejme se, jaký to hloupý vrásky jsou.

Wystup 3tj.

Předessli Daemona.

Dämona /gako cykanka/

Aria.

At žigau vždy weseli cykánj
Oni vždy magi radosti
Mrzuty znás nikdy nenj žádnj
Neb nás nesaužeg starosti
Tahneme skrz role
Skrz lesy a pole [s. 24]
Wesele wzdy zpywáme
Lidem předpowydáme

Dä. Panj rytjři! chcete sy nechat předpowidat

Odeřich. Pro žert! Pogd sem, a řekni mě, co mě ocekawa /*poda gi ruku/*

Dämona. Co wydjm! gaky wrassky? Ay ay! Wy pane rytjři gste na zle cestě, wy chcete zly skutek spachat, ale nečinte to.

Radulf. Babska powidačka!

Dämona. Wasse předsewzeti se wám sice powede, ale běda wám, až čas přigde, kde odplatu za vaše činy brátj budete. Wasse srdče nekdy bylo dobre, ale zla společnost geg pokazyla.

Radulf. Odeřichu! čas se bliži! nechte takowe bagky a pogdte.

Odeřich. Nech pak gi wymluwit, at mug osud vslissim.

Dämona. Zde ten bezbožnjk wás ke wssemu zlemu nabyzy, on gest slepy nastrog kteremu wy nasledujete. Ga wás žadam! odtrhnete se od něho, dřiw než věčně straceny budete.

Odeřich. Aby gsy wěděla gak twau radu vážim, [s. 25] tak Radulfowy na znamenj meho věčneho přátelstwj me ruky dáwam.

Radulf. Wzhuru rytjři! nenechte nas času mařit, ga nemám pokoge dokud Ida opět wnasse mocy nenj. Gi dostat musyme, a kdyby se nám peklo na proti postawilo /*wssichni odegdau/*

Dämona. Wy kwapjte na wassi skázu.

Missoh. Ted na mě dokonce zapomeli, – ale sakulinte to ge holka – hubička by neskodila. Slissiš ty! nechtěla by gsy mě take přepowjdat.

Dämona. Pročpak ne deg sem twau ruku. Podiwegme se, gaký to hlaupy wrassky gsau.

Myšihlávěk: Bud' tak dobrá.

Dämona: Tebe očekává vejprask.

Myšihlávěk: K tomu jsem tebe nepotřeboval, ten mám tak každodenně jistý! Ale víš-li ty co! nech toho předpovídání a dej mě radč hubičku.

Dämona: I co! vzdýt ty máš ženu.

Myšihlávěk: Ta to ale nevidí. Pojd' sem malounku, mě je nějak divně, když se na tě dívám, a zrovna dostávám laskominy a skratka, já [s. 26] bych rád věděl, jak hubička od cikánky chutná. Človek musí všecko okusit. *(Dämona mu dá facku a odejde. Vtom přijde had ze strany. Myšihlav se lekne, dá se do křiku a odběhne.)*

Výstup čtvrtý

(Les.)

Rajmund a Ida, zbrojnoši

Rajmund: Těš se, milá Ida! Již jsme u cíle naše cesty. Mocná dobrodinkyně nás chrání a naše kroky stráží.

Ida: O jak mile jest mě, že opět vlastenskou krajinu spatřuji.

Rajmund: Tebe na můj hrad doprovodím a pak seberu mý zbrojnoši a krutou pomstu nad Odeřichem z Grauenštainu vezmu, jenž slavný hrad tvého otce v hoříště obrátil, nám všem strašlivý hrob strojil, že by jsme byli pod sutinami se bořících zdí se zakopali, tobě takovou žalost způsobil. Každý poctivý muž mě přispěje těm zlosynům tou mírou měřiti, jakouž oni nám měřili, láska a spravedlivá [s. 27] mé rameno sílejí, vypátrati peleše a vykotati skrejše těch nelidských ukrutníků.

Ida: Ach, můj milý otec! Jeho snad já více nespatriím, co se s ním stalo, nevím, neb mě ty zlosynové z mého lože odšmejkli.

Rajmund: Velká naděje má prsa rozmanitým snem kojí, že Guntrama opět spatříme. To též mě má ochranitelkyně slíbila, nenech žalosti v tvém srdci vkořenit a spoléhej na mocnost vyšší bytosti, jenž věrnou naši lásku chrání a nás k žádanému cíli dovede.

Missoh. Bud tak dobra.

Dämona. Tebe očekawa weyprask.

Missoh. Ktomu gsem tebe nepotřeboval, ten mám tak každodenně gistý. Ale wjssli ty čo! nech toho přepowydánj, a deg mě radč hubicku.

Dämo. Y čo! wzdyt ty máš ženu.

Missoh. Ta to ale newydj. Pogd sem melaunku, mě ge negak diwne kdiž se na tě djwám, a zrowna dostawam laskominy, a skratka, ga [s. 26] bych rád wědel, gak hubička od cykánky chutna. Člowěk musý wssečko okusýt. */Dämona mu da facku a odegde/ Wtom přigde had ze strany. Missihlaw se lekne da se do křiku a odběhne/*

Wystup 4ty.

(Les.)

Raymund a Ida zbrognossi.

Raymund. Těš se myla Ida! giž gsme v cýle nasse cesty. Mocna dobrodinkyne nás chránj a nasse kroky straži

Ida. O gak mile gest mě, že opět vlastenskau kraginu spatřugi

Raymund. Tebe na mug hrad doprowodim, a pak seberu my zbrognossi, a krutau pomstu nad Odeřichem z Grauensstainu wezmu, genz slawny hrád tweho otče w hořsstě obratil, nám wssem strassliwy hrob strogil, že by gsme byli pod sutinami se bořících zdi se zakopali, tobě takowau žalost zpusobil. Každý poctiwy muž mě přispěge těm zlosynum tau mýrau měřiti, gakauž oni nám měřili, laska a sprawedliwa [s. 27] me rameno sylegi, wypatradi pelesse a rozkotati skregsse těch nelidských ukrutnjku.

Ida. Ach mug mili otec! geho snad ga wjce nespatriím, co se snim stalo newym, neb mě ty zlosynowe z meho lože odssmegkli.

Raymund. Welka naděge ma prsa rozmanitym snem kogi že Guntrama opět spatříme. To tež mě ma ochranjtelkyně slibila. Nenech žalosti wtwem srdcy wkořenit, a zpoleheg na mocnost wjssi bytnosti genž wěrnau nassi lasku chránj, a nás k žádanemu cyli dowede.

Výstup pátý

Odeřich, Radulf, zbrojnoši

Odeřich: *(Zakuklený.)* Zde jsou! Chopte se jich.

Radulf: Vzdejte se!

Rajmund: Ha! bídníci! necht' jste, kdo chcete, já se vám nevzdám, dřív má a vaše krev poteče, než se vám poddám!

Radulf: S tebou brzy budeme hotovy. *(Počnou bojovat, Odeřich trhne Idu na svou stranu, Radulf s Rajmundem šermujou, Rajmund unavený padne, ze strany přijde [s. 28] malý bužek a odvede Idu, Odeřich se spamatuje.)*

Odeřich: Proklatě! Nějaká kouzelnice se mé moci protivuje. Já chci za ní. Idu! a nebo smrt. *(Odejde za ní.)*

Radulf: *(Odejme Rajmundovi meč.)* Poznal jsi, hrdý rytíři, naši sílu! Myslil jsi býti vítězem, jak jsi Idu lstivým podvodným způsobem z mého hradu odvedl.

Raymund: Nezvítězuj před časem, zlosyne! Ty jsi Idu hanebně odvedl, zavraždí mě, zde jsem bez zbraně, ochlad' tvou nenasycenou pomstu nade mnou, všecky muka, které jen vymysliti můžeš, rád podstoupím, když Idu ochraněnou vím. Veď mě k smrti, ale třes se před okamžením posledním tvého ohavného živobyti. *(Odchází.)*

Radulf: Odvedte ho! *(Všichni odejdou.)*

Výstup šestý

Myšihlávек sám

Myšihlávек: Jak živ nechci víc žádat nějakou holku líbat, co se to za zpropadený věci se mnou dějou, jakživ by si to žádný [s. 29] nepomyslil, kdo by to nezkusil.

Výstup sedmý

Dämona jako žebračka, Myšihlávек

Dämona: Milý zlatý pane, darujte mě něco! Já jsem chudá žena.

Myšihlávек: Budte tak dobrá! Já sám nemám nic.

Wystup 5ty

Odeřich Radulf Zbroynossi.

Odeřich */zakukleny/* Zde gsau! Chopte se gich

Radulf. Wzdegte se!

Raymund. Ha! bydnjcy! necht gste kdo chcete ga se wám newzdám, dřiw ma, a wasse krew poteče, než se wám podám!

Radulf. Stebau brzy budeme hotowy. */počnau bogowat, Odeřich trhne Idu na swau stranu, Radulf s Raymundem ssermugau, Raymund vnaweny padne, ze strany přigde [s. 28] maly Bužek a odwede Idu, Odeřich se spamatuye/*

Odeřich. Proklatě! negaka kauzedlnjce se me mocy protiwege. Ga chcy za nj Idu! a nebo smrt */odegde za nj/*

Radulf. */odegme Raymundowy meč/* Poznal gsy hrady rytjři nassi sylu! Myslil gsy byti wytezem, gak gsy Idu lstiwým [tužkou připsáno *podwodnym*] *zpusobem* zmeho hradu odwedl.

Radulf.Raym. Nezwytez... [koncovka nečitelná, přepsána na -ug] před časem zlosyne! Ty gsy Idu hanebně odwedl, zavraždj mě zde gsem bez zbraně, ochlad twau nenasycenau pomstu nademnau, wssecky muka ktere gen wymislitj mužeš rád podstaupym, kdiž Idu ochraněnou wym. Wed mě ksmrtj ale třes se před okamženjm poslednjm tweho ohawneho žiwobyti. */odchazy/*

Radulf. Odwedte ho! */wssichnj odegdau/*

Wystup 6ty.

Myssihlawek sám.

Missihl. Gak žiw nechcy wic žádat negakau holku ljbat, co se to za zpropadeny wěcy semnau děgau, gakžiw by sy to žadny [s. 29]nepomyslil kdoby to neskusyl.

Wystup 7my

Dämona gako žebračka Myssoh.

Dämo. Myli zlaty pane darugte mě něco! Ya gsem chuda žena.

Mysso. Budte tak dobra! ga sám nemam nic.

Dämona: Já mám nesmírný hlad.

Myšihlávěk: Hlad nemám, ale jíst se mě chce, že bych kůru ze stromu jedl.

Dämona: Však máš kousek chleba v kapce.

Myšihlávěk: Keholi čerta, co pak je mě skrz kapce vidět? (*Vytáhne kousek.*) Velký kus ho není, ale přec se chci s tebou dělit. Ty musíš ale pozor dát, aby jsi se nepřecpala.

Dämona: Já ti děkuju! Štěstí a požehnáná máš za to mít. Nyní mě následuj.

Myšihlávěk: A kam pak?

Dämona: Já tě povedu do mého obydlí, a ukáži tobě, jak velikého bohatství nabýt můžeš.

Myšihlávěk: To ano! Tak pojte.

Výstup osmý

Jeskyně

Dämona, Myšihlávěk bojácně následuje [s. 30]

Dämona: Následuj mě směle, tato cesta tebe vede k tvému budoucímu štěstí.

Myšihlávěk: Pěkný štěstí, když ďábel člověka již za krk má.

Dämona: Já jsem Dämona, mocná obyvatelkyně hor. Skrze tebe mohu mou budoucí mocnost opět nabýt. Duchové mě opatrujou a bránějí mě jednat, jak já chci.

Myšihlávěk: Tehdy zde jsou ty duchové?

Dämona: Zde.

Myšihlávěk: Tehdy musí tadyhle pryč.

Dämona: Sečkej! a vyplň mou vůli, sice jsi syn smrti.

Myšihlávěk: Teď přestaňte s tím dětinstvím, co pak je mě po vašem bláznovství, já se radč ohlédnu, kde tesař díru nechal.

Dämona: Zůstaň, bez moci mé se nemůžeš navrátiti, neb zde jsi v prostředku země.

Myšihlávěk: Tak! Tehdy na půl cestě k panu Luciperu.

Dämo: (*Kývá.*)

Dämo. Ga mám nesmyrny hlad.

Myss. Hlad nemám, ale gjst se mě chce, že bych kuru ze stromu gedl

Dämo. Wssak maš kausek chleba v kapče.

Mjssih. Keholi čerta, co pak ge mě skrz kapsu wýdět */wytáhne kausek/* Welky kus ho nenj, ale přec se chcy stebau dělit. Ty musýš ale pozor dát, aby gsy se nepřecpala.

Damo. Ga ti děkugu! Sstěstj a požehnani maš za to myt. Nyni mě nasledug.

Missohl A kam pak?

Dämo. Ga tě povedu do mého obydlí, a vkaži tobě gak welikeho bohatstwj nabyt mužeš.

Missh. To ano! tak pogte.

Wystup 8my.

Geskyně.

Dämona, Missihlaw bogacně nasleduge [s. 30]

Dämo. Nasledug mě směle, tato cesta tebe wede ktwemu budaucymu sstěstj.

Mjssh. Pekny sstěstj, kdiž ďabel člowěka giž za krk ma.

Dämo. Ga gsem Dämona, mocna obywatelkyně hor. Skrze tebe mohu mau budaucy mocnost opět nabyt. Duchowe mě opatrugau, a braněgi mě gednat gak ga chcy.

Mjssohl. Tehdy zde gsau ty duchowe?

Damon. Zde.

Mjssh. Tehdy musý tadyhle prič

Dämo. Sečkeg! a wipln mau wuli, sice gsy syn smrtj.

Mjss. Ted přestaňte s tim detinstwym, co pak ge mě po wassem blaznowstwj, ga se radc ohlednu kde tesař djru nechal.

Dämo. Zustaň, bez mocy mé se nemůžeš nawratiti, neb zde gsy w prostředku země.

Miss. Tak! tehdy na pul cestě k panu Luciperu.

Dämo. */kywa/*

Výstup devátý

4 chlapci, předešlí

Myšihlávěk: O vy neboháčkové! jste vy také zde? Nu nyní si můžou páni čerti ze mě pečení a z mých dětí nádivku udělat. [s. 31]

Dämona: Vezmi tuto hůlku a udeř s ní na tuto skálu.

Myšihlávěk: I udeřte si sama, mě popad křeč za všechny prsty.

Dämona: Pospěš! Můj čas jest odměřený!

Myšihlávěk: Co mám dělat. *(Vezme hůlku a udeří na skálu. Hrom. Skála se promění a tam se spatřujou čtyři malý a jedna velká metla.)*

Dämona: Děkuji ti, cizinče, za tuto službu!

Myšihlávěk: Rádo se stalo.

Dämona: Tu máte každý jednu metlu a ty si vem tuto velkou.

Myšihlávěk: Mám ti za to taškářství vyflákat.

Dämona: Tyto metly mají tu tajnou moc ty skalní duchy do věčné temnosti zaklíti.

Myšihlávěk: Co? S duchama se mám prát, toť dostanu vejprask, že ho sotva unesu. *Accord. (V jeskyni se ukáže hvězda.)*

Dämona: Hvězda mého štěstí svítí! Blažené okamžení se blíží.

Myšihlávěk: Hej, stará! S těma duchama se nespustím.

Dämona: Mlč!

Myšihlávěk: Abych nemlčel. *(Udeří ji s proutkem.)* [s. 32]

Dämona: *(Se promění v krásné děvče.)* Blaze mě, já jsem vykoupena! *(Accord.)*

Myšihlávěk: Ó jemine!

Chlapec: Ó je, pantáta je pěkný bázlivec.

Všichni: Hahaha.

Myšihlávěk: Co? Vašemu otci se vysmívat. I vy taškářové! počkejte! já vám dám. *(Honí ty kluky, oni mu utíkají, posléz jednoho chytne a šupá ho a s tím odejde.)*

Wystup 9ty.

4 chlapcy, Předesslj.

Missih. O wy nebohačkowe! gste wy take zde? nu, nyní sy mužau panj čerti ze mě pečenj, a z mých dětj nadiwku vdělat. [s. 31]

Dämona. Wezmy tuto hulku, a vdeř sni na tuto skalu.

Missih. Y vdeřte sy sama, mě popad křeč za wssecky prsty.

Dämo. Pospěš! mug čaš gest odměřený!

Mjss. Co mám dělat. */wezme hulku, a vdeři na skalu. Hrom, skala se proměňj, a tam se spatřugau 4 maly a gedna welka metla./*

Dämo. Dekuyi ti cyzynče za tuto službu!

Missih. Rado se stalo.

Dämo. Tu mate každý gednu metlu, a ty sy wem tuto welkau.

Mjssh. Mám ti za to tasskařstwj wyflákat.

Dämo. Tyto metli magi tu tagnau moc ty skalnj duchy do věčne temnosti zaklyti.

Mjss. Co? S duchama se mám prát, tot dostanu wegprask, že ho sotwa vnesu. *Accord. /w geskyni se vkaže hwezda./*

Dämona. Hwězda meho sstěstj swijti! Blazene okamženj se bljži.

Missoh. Hei stara! stema duchama se nespustim.

Dämona. Mlč!

Missoh. A bych nemlcel */vdeři gi s prautkem/* [s. 32]

Dämona. */se proměňj w krasné dewče/* Blaze mě, ga gsem wykaupena! */Accord./*

Missoh. O jemine!

Chlapec. O ge, pantata ge pekny bázliwec.

Wssichnj. Hahaha.

Miss. Co? wassemu otcy se wysmiwat. Y wy tasskařowe! pockegte! ga wam dám, */honj ty kluky, oni mu vtikagi poslez gedneho chytne a ssupa ho, a stim odegde/*

Výstup desátý

Pokoj Grauenštaina

Grauenštain sám

Odeřich: Celé peklo musí proti mě v svazku být, že mého cíle nikterakž dojíti nemohu, celý les jsem prošel, a ani dost malá památka po Idě. *(Troubení.)* Co to opět znamená?

Výstup jedenáctý

Robert, předešlí

Odeřich: Jak jest, Roberte?

Robert: Dobře, pane! Toho opovážlivého Rajmunda máme v naší moci! On bojoval co lev a protivil se nám všem, až k posledu unavený pod našimi mečmi klesl.

Odeřich: Kde je Radulf? [s. 33]

Robert: On právě přikazuje pacholkům Rajmunda v temné vězení uvrhnouti a dobře opatrovati.

Odeřich: Kdyby radč byl Idu přivedl.

Robert: Také to by se nám bylo podařilo, kdyby nám ji nějaká neznámá mocnost nebyla odvála.

Výstup dvanáctý

Radulf, předešlí

Radulf: Opět něco zřízené. Pozdrav vás bůh, pane rytíři! Však co vidím! Škaredá těžkomyslnost zobláčí vaší jindy jasnou tvář! Já čtu ve vašem obličejí, co vás sužuje, Ida z Vildenštainu vám schází!

Odeřich: Mlč o ní!

Radulf: Mé navržení bylo chytře vymyšlené a lehko k vyvedení! Kdo se ale může kouzedlnické moci protiviti. Takměř sobě vypravujou lidé bajky o jisté kouzedlnici, která v našich horách sve sídlo má, snad by to její oučinek byl. Že Rajmund v naší mocijest, jste bezpochyby již zaslechl.

Odeřich: Co jsi nad ním ustanovil?

Radulf: Než půlnoční hodina své hroby otevře [s. 34], má jeho hlava od těla odloučena býti.

Wystup 10ty

Pokog Grauensstaina.

Grauensstain sám.

Odeřich. Čele peklo musý proti mě w swazku byt že meho cýle nikterakš dogiti nemohu, celi les gsem prossel, a ani dost mala pamatka po Idě. */Traubenj/* Co to opět znamena?

Wystup 11ty

Robert Předessli.

Odrch. Gak yest Roberte?

Robert. Dobře pane! toho opowažliwego Raymunda máme w nassi močy! on bogowal co lew a protiwil se nám wssem, až kposledu vnaweny pod nassimi mečmi klesl.

Odeřich. Kde ge Radulf? [s. 33]

Robert. On prawě přikazuge pacholkum, Raymunda w temne wězenj vwrhnauti a dobře opatrowati.

Odeřich. Kdyby radc byl Idu přiwedl.

Robert. Take to by se nam bylo podařilo, kdyby nam gi negaka neznáma mocnost nebyla odwála.

Wystup 12ty.

Radulf Předessly

Radulf. Opět něco zřízené. Pozdraw was Buh pane rytjři! wssak co wydjm! Sskareda tesskomyslnost zobláči wassi gindy gasnau twář! Ga čtu we wassem obličegi, co was sužuge Ida z Wildensstainu wám schazy!

Odeřich. Mlc o ni!

Radulf. Me nawrženj bylo chytře wymisslene a lechko kwywedenj! kdo se ale muže kauzedlnjcke mocy protiwyti. Takmeř sobě wyprawugau lide bagky o giste kauzedlnjcy která wnassich horach swe sydlo má, snad by to gegi aučinek byl. Že Raymund w naši mocy gest gste bezpochiby giž zaslechl.

Odeřich. Co gsy nad nim vstanowil?

Radulf. Než pulnočnj hodina swe hroby otewře [s. 34], ma gehu hlawa od těla odlaučena byti.

Odeřich: Učiň to, příteli! Zbav mě toho nebezpečného soka. Já sám chci ještě jednou vyjedst příbytek Idy vypátrati. (*Odejde s Robertem.*)

Radulf: Jdi, jen jdi! Také ty budeš brzy zralý k pádu, a pak mě nic víc v cestě nestojí tvé tučné statky do mé moci dostati, potom jsem já zvítězil.

Výstup třináctý

Chrám

Guntram, Dämona

Guntram: (*Hudba počne.*) Díky tobě, že jsi mě tak dobrotivě ochránila, však oznam mě, jaký osud dosáhl mou Idu?

Dämona: Tvá Ida žije.

Guntram: Ona žije?

Dämona: Zde ji budeš moct obejmouti, zde setru nejprve slzy tvých žalostí, než tobě nádobu radosti a lásky podám. Brzy pokoje v náručí tvé dcery požiješ.

Guntram: Já nepochopuji smysl tvých slov.

Dämona: Otevřte se, vy krajiny blahoslavených, a odměňte nikdy necítěnou radostí [s. 35] rošafnému otci a šlechetné dceři jejich žalosti. (*Hrom udeří, zadní opona se vytáhne, spatřuje se krásna krajinas vycházející denicí.*)

Výstup čtrnáctý

Ida, bůžek, předešli

Ida: Kde jsem? Co se se mnou stalo?

Bůžek: Ty jsi opět na světě mezi lidmi. Dämona tebe od smrti vysvobodila. (*Hudba.*)

Guntram: Bože! má dcera Ida! (*Hudba.*)

Ida: Otče! vy žijíte?

Guntram: Skrže moc Dämony.

Dämona: Buďte šťastný! A vůle osudu jest vyplněna. (*Objímání.*)

Konec druhého jednání. [s. 36]

Odeřich. Včín to příteli! zbaw mě toho nebezpečneho soka. Ga sám chcý gėsstě gednau wygedst příbytek Idy wypatráti /*odegde s Robertem*/

Radulf. Gdi gen gdi! Také ty budeš brzy zraly k pádu, a pak mě nic wic w cestě nestogi twe tučné statky do me mocy dostati, potom gsem ga zwytězyl.

Wystup 13ty

Chrám.

Guntram Dämona [připsáno Marcia]

Guntram /*hudba počne*/ djky tobě že gsy mě tak dobrotiwě ochranila, wssak oznam mě, gaky osud dosahl mau Idu?

Dämo. Twa Ida žige.

Guntram. Ona žige?

Dämona. Zde gi budeš moct obegmauti, zde setru neyprwe slzy twych žalosti, než tobe nadobu radosti a lasky podam. Brzy pokoge wnaruči twe dcery požigeš.

Guntram. Ga nepochopugi smisl twych slow

Dämona. Otewřte se wy kraginy blahoslawených a odměnte nikdy necytě nau radosti [s. 35] rossafnemu otcy a sslechetne dceři gegich žalosti /*Hrom vdeři, zadnj opona se wytahne spatřuge se krasna kragina s vychazegicy denjcy.*

Wystup 14ty

Yda Bužek Před.

Ida. Kde gsem? co se semnau stalo?

Bužek. Ty gsy opět na swětě mezy lidmi. Daemona tebe od smrti wyswobodila. /*hudba*/

Guntram Bože! ma dcera Ida! *hudba.*

Ida. Otče! wy žigite?

Guntram. Skrže moč Dämony.

Dämona. Budte sstastny! a wule osudu gest vyplněna. /*obymánj*/

Konec 2heho gednánj. [s. 36]

Jednání třetí

Podzemní vězení, v prostřed divadla stojí špalek na němž sekera

Výstup první

Radulf, rytíři Rajmunda vedou.

Chor

Zvon umrlčí již hlučí,
jak temně k smrti zvučí,
on musí krev vylíti,
by nás moh smířiti.

Radulf: Lituj tvých zlých skutků, neb krátká jest lhůta, která tobě živoby-
tí dopřeje, přestupníku.

Rajmund: Ó vy bídníci, jenž jste mě, když jsem pokojně na hradu Vilden-
štain spaní požíval, jako loupežníci přepadli, jenž jste slovný vše sží-
rajícímu věku se protivující hrad Vildenštain v hoříště a sutiny obráti-
li a mě poznovu přepadli a mě sem násilně šmejkli, jak vy mě můžete
přestupníkem nazývat.

Radulf: Ty jsi Idu z Vildenštainu odvedl.

Rajmund: Mě toto obvinění od vás, který jste sami [s. 37] takto zlosyn-
ství spáchali, mou přemilou Idu odvedli a jejího otce zabili – vy lotři!

Radulf: Dost toho! Vedte ho ke špalku, jeho ortel jest vyrčený. Zrubněte
mu hlavu.

Rajmund: *(jehož k špalku přivedli)* Dobrotivé božství! Já se oddávám tvé
vůli. Ido! tam se opět spatříme. *(Hrom udeří a Rajmund se i se špalkem
propadne.)*

Msta se blíží,
čin váš tíží.

Robert: Co jest to?

Radulf: Což celé peklo se nám protivuje?

Robert: Jistě jest to opět kouzelnictví od té prokleté Dämony.

Radulf: Tak bych přeci přál spatřit tu ohyzdu, která všecky mé navržení
vniveč uvádí a vás tak v hrůzu a strach staví. *(Hrom udeří.)*

Gednánj 3tj

Podzemnj wězenj, v prostřed djwadla stogi sspalek na nemž sekera.

Wystup 1.

Radulf Rytjři Raymunda wedau.

Chor

Zwon vmrlči giž hluči
Gak temně k smrtj zwuči
On musy krew wyljti [*opraveno z wylitj*]
By nás moh smjřiti

Radulf. Ljtuy twych zlých skutku, neb kratka gest lhuta, ktera tobě
žiwobyti dopřege přestupnjku.

Raymund Owy bydnjcy, genž gste mě kdiž gsem pokojně na hradu Wil-
densstain spánj požíwal gako laupeznjcy přepadli, genž gste slowutny,
wsse szgiragicymu wěku se protiwigicy hrad Wildensstain w hořjsstě
a sutiny obratili, a mě poznowu přepadli a mě sem nasylim ssmegkli
gak wy mě mužete přestupnjkem nazywat

Radulf. Ty gsy Idu z Wildensstainu odwedl.

Raymund. Mě toto obwyněnj, od was ktery gste samy [s. 37] takto zlosyn-
stwj spachali, mau přemila Idu odwedli a gegiho otce zabyli – wy lotři!

Radulf. Dost toho! Wedte ho ke sspalku, gehu ortel gest wyrčeny. Zrub-
něte mu hlawu.

Raymund. */jehož ksspalku přiwedli/* Dobrotjwe Bozstw! ga se odawam
twé wuli. Ido! tam se opět spatřjme */Hrom vdeři a Raymund se y se
sspalkem propadne/.*

Msta se bljži
Cin wáš tjži.

Robert. Co gest to?

Radulf. Což cele peklo se nam protiwigu.

Robert. Gistě gest to opět kauzedlnjctwj od te proklete Dämony.

Radulf. Tak bych přecy přál spatřit tu ohyzdu, ktera wssecky mé nawr-
ženj wniwec wádj, a wás tak w hrůzu a strach stawy. */hrom vdeři/*

Výstup druhý

Dämona, předešlí

Dämona: Zde na mě patř, zločinče!

Robert: Běda nám, my jsme prozrazený.

Radulf: Do pekla s tebou i s tvými kouzly. (*Troubení.*) [s. 38]

Bruno: Co znamená toto troubení.

Robert: (*Kouká ven.*) Celé hejno ozbrojených se sem dere a volaj pomstu nad Grauenštainem. Prchněte!

Radulf: Zadržte, my se tajným chodem vyloudáme a obsadíme jeskyni, a když jednou zde jsou, tak jim jen brána k smrti otevřena zůstane.

Výstup čtvrtý

Předešlí, Guntram, Zbrojnoši

Guntram: Zločincové! Vzdejte se!

Radulf: Dáblu a né tobě. (*Boj počne, Radulf a jeho lidé jsou přemoženy, bojovní hudba počne.*)

Guntram: (*Drží mu meč na prsouch.*) Kde jest Rajmund! mluv, ničemníku?

Radulf: Taž se oného dábla, který s tebou v svazku stojí.

Guntram: Svažte ho a dejte na něj pozor.

Radulf: Kletba té kouzedlnici. (*Odvedou ho.*)

Guntram: (*k Dämoně*) Děkuji tobě! Však řekni, kde najdu Rajmunda?

Výstup pátý

Rajmund, předešlí [s. 39]

Dämona: Zde jest.

Guntram: Rajmunde!

Rajmund: Milý Guntrame, jen v příbytku blažených jsem tebe doufal spatřit, neb smrt již železnou na mě kladla ruku, a nyní tebe opět spatřuju. Tobě, ochranitelkyně ctnosti, děkuji za tvou ochranu.

Dämona: Děkujte prozřetelnosti, která mě tu moc k ochraně ctnosti dala, a navraťte se šťastně do náručí Idy. (*Všichni tři odejdou.*)

Wystup 2hy

Dämona Před.

Dämo. Zde na mě patř zločinče!

Robert. Běda nám, my gsme prozrazeny

Radulf. Do pekla stebau y stwjmi kauzli. */traubenj/* [s. 38]

Bruno. Čo znamená toto traubenj.

Robert. */kauka wen/* Cele hejno ozbrogenych se sem dere, a wolag pomstu nad Grauensstainem. Prchnete!

Radulf. Zadržte, My se tagnym chodem wylaudáme a obsadime geskyni, a kdiž gednau zde gsau, tak gim gen brana k smrtj otewřena zustane.

Wystup 4ty

Předessli Guntram Zbrognossi

Gutram. Zločincowe! wzdegte se!

Radulf. Dablu a né tobě */Bog počne, Radulf a geho lide gsau přemoženy, bogownj hudba počne/*

Guntram. */drži mu meč na prsauch/* Kde gest Raymund! mluw njcemnīku?

Radulf. Taž se oneho dábla, ktery stebau w swazku stogi.

Gunt. Svažte ho, a degte na něj pozor.

Radulf. Kledba té kauzedlnjcy. */odwedau ho/*

Gunt. */k Dämoně/* děkugi tobě! wssak řekni, kde nagdu Raymunda?

Wystup 5ty

Raymund Předessli [s. 39]

Dämo. Zde gest.

Guntram. Raymunde!

Raym. Mily Guntrame gen w přibitku blazenych gsem tebe daufal spatřit, neb smrt giž železnau na mě kladla ruku, a nyini tebe opět spatřugu. Tobě ochranitedlkyně ctnosti dekugi za twau ochranu

Dämo. Děkugte prozřetedlnosti, ktera mě tu moc k ochraně ctnosti dala, a nawratte se sstastně do naruči Idy. */wssichnj tři odehydau/*

Výstup šestý

Krajina

Myšihlávек, duch skalní

Nunu: Zde jsi na pravé cestě, teď dělej, aby jsi s tvými penězi k tvé ženě přišel, kterou jsi tak šibalsky opustil. (*Odejde.*)

Myšihlávек: Teď jdi, ty mamlase, rád bych věděl, co jemu po tom je, jdu-li já k mé ženě nebo ne, jak já vím, kam mám jít. Má žena mě dost dlouho soužila a mě vždy prochlastala, co jsem já vydělal, já teď budu vesele žít, jak dlouho peníze trvají, a když nebude nic, pak budu zas hrnce vázat. (*Jde.*) [s. 40]

Nunu: Stůj!

Myšihlávек: Již čert zas toho zde má.

Nunu: Tam, jsem ti povídal, jde cesta k tvé ženě, čiň, co ti radím, sic se ti dobře nepovede. (*ab.*)

Myšihlávек: Tam, povídal, abych šel – to bych byl blázen, on by tam mohl někde na mě číhat a mě krk zakroutit, ne já jdu na tuhle stranu.

Nunu: (*Vstoupí mu v cestu.*) Nepůjdeš?

Myšihlávек: Však je dobře! Já jsem si jen chtěl odpočinout.

Nunu: To můžeš, měj se dobře.

Myšihlávек: Jesli mě ten chlap ještě jednou přijde, tak mu zrovna hlavu v lejteck urazím. Pojď sem, ty drahé dědictví mého nebožtíka pantáty, slavné paměti hadráře, s tebou si zatím chci čas zahrati.

Aria

Džbáněk plný s vínem

jest mé živobytí.

A kdybych i neměl

grešle v kapce míti,

vesel jsem jen přeci [s. 41]

jak v povětrí pták.

Já piju a skáču

a pískám tak tak.

Wystup 6ty

Kragina.

Missihlawek. Duch skalnj.

Nunu. Zde gsy na prawe cestě, ted deleg aby gsy stwjmi penězy ktwé ženě přissel, kterau gsy tak ssibalsky opustil /odegde/

Missoh. Ted gdi ty mamlase, rád bych wědel co gemu po tom ge gduli ga kme ženě nebo ne, gak ga wjm, kam mám git. Ma žena mě dost dlauho saužila a mě wždý prochlastala, co gsem ga wydělal, ga ted budu wesele žiw, gak dlauho penjze trwagi, a kdiž nebude nic pak budu zas hrnce wázat. /gde/ [s. 40]

Nunu. Stug!

Mjss. Giž čert zas toho zde ma.

Nunu. Tam gsem ti powydal gde cesta ktwe ženě, čiň co ti radim, sic se ti dobře nepowede. /ab/

Mjssi. Tam powidal abych ssel – to bych byl blazen on by tam mohl někde na mě cihat, a mě krk zakrautit, ne ga gdu na tuhle stranu.

Nunu /wstaupy mu w cestu/ Nepugdeš?

Mijs. Wssak ge dobře! ga gsem sy gen chtěl odpočinaut.

Nunu. To mužeš. Měg se dobře.

Mjss. Gesli mě ten chlap gēsstě gednau přigde, tak mu zrowna hlawu v legtek vrazym. Pogd sem ty drahe dedictwj meho nebosstika pantaty, slawne paměti hadraře, stebau sy zatím chcy čas zahrati

Aria.

Džbanek plny s wjnem

Gest mé žiwobyti

A kdybych y neměl

Gressle w kapce myti

Wesel gsem gen přecy [s. 41]

gak w powětrí pták.

Ga pygu a skaču

A pyskám tak tak

Výstup sedmý

Myšihlávka, Dämona s dvěma hadrářkami

Hadry, hadry, hadry.

Myšihlávka: Hledme! Hledme! Jak pak já přicházím k této počestné společnosti. Co pak vy chcete, co hledáte?

Dämona: Hadry. Hadry.

Myšihlávka: Já myslím, že se mě posmívají. Chcete ke čertu jít. (*Oni utečou.*)

Myšihlávka: (*Zas píská a zpívá.*)

A třebas *habemus*

mě vlezl do hlavy,

vezmu holku za krk,

jenom když jsem zdravý,

vesel jsem *et caet*[?]⁹

Hadrářky. Hadry, hadry!

Myšihlávka: Co pak vas zas kozel zde má. Kde pak jsou mé peníze? Ó vy čeládko! Mý peníze chci mít. (*Šlehne Dämonu, ona se promění v tyrolku.*)

Dämona: Nu! odevřhubo! co na mě troubíš?

Myšihlávka: Sakulinte! co pak je to? Jen jednou [s. 42] jsem ji švihl a z té staré čarodějnice se taková hezká holka udělala. Ó ty výborná metlo! Teď jsem přesvědčený, že zlé duchy vyháníš. Teď půjdu zrovna do města, s tou metlou můžu nesmírný peníze vydělat. Haha, ty starý panny se nechají k smrti umrskat.

Dämona: Ty půjdeš se mnou.

Myšihlávka: S tebou i od srdce rád, ale kam pak?

Dämona: Já tě mám k tvé ženě dovédš, tvé děti musíš vzít sebou.

Myšihlávka: Mý děti? Ty se budeš mejlit.

Dämona: Však se ty jmenuješ Myšihlávka.

Myšihlávka: Inu ano!

Dämona: Tak pojed.

Myšihlávka: Nech žertu po straně, a dej mě radč hubičku.

Dämona: I jdi a utři si hubu, to není nic pro tebe.

⁹ *et cetera* = a tak dále

Wystup 7mi.

Missihl, Dämona s dwemi hadračkami

Hadry, hadry, hadry.

Mjss. Hledme! Hledme! gak pak ga přichazym kteto počestne spoločnosť. Co pak wy chcete, co hledate?

Dämona Hadry. Hadry.

Mjss. Ga myslim, že se mě posmywagi. Čcete ke čertu git. */oni vtecau/*

Mjssi. */zas pyska a zpywa/*

A třebas *habemus*

Mě wlezl do hlawy.

Wezmu holku za krk

Genom kdiž gsem zdrowy

Wesel gsem et caet [?]

Hadrářky. Hadry! hadry!

Mjss. Co pak was zas kozel zde má. Kde pak gsau my penje. O wy celadko! my penje chcy myt. */slehne Damonu ona se promenj w tyrolku/*

Dämona. Nu! odevřhubo! co na mě traubjš?

Kassp.¹ Sakulinte! co pak ge to? Gen gednau [s. 42] gsem gi sswjhl a sté stare čarodegnjce se takowa heska holka wdělala. O ty wyborna metlo! ted gsem přeswedčeny! že zly duchy vyháníš. Ted pugdu zrowna do města, stau metlau mužů nesmyrny penje wydělät. Haha ty stary panny se nechagi k smrtj vmrskat.

Dämona. Ty pugdeš semnau.

Mjss. Stebau. Y od srdce rad, ale kam pak?

Damo. Ga te mám ktwe ženě dowedstj, twé dětj musyš wzyt sebau.

Mjss. My dětj? ty se budeš meglit.

Dämo. Wssak se ty gmenugeš Missihlawek.

Mjssih. Ynu ano!

Dämo. Tak pogd.

Missh. Nech žertu po straně, a deg mě radč hubičku.

Damo. Y gdi a wtři sy hubu, to nenj nic pro tebe.

¹ Jedná se o chybu, postava Kašpara se v textu neobjevuje, má jít o Myšihlávka, který zde má podobnou funkci.

Aria

Já tě mám líbati,
to se nezvede,
vždyť pak jsi ošklivý,
ty nedvěde.
Mě jen líbá hezký
poctivý chlapec,
ten bude mým mužem,
to se sluší přec. [s. 43]
Přijdeš ještě jednou
a dotkneš se mě,
tak dostaneš věru
facku ode mě.
Zůstaň při tvé ženě,
neb já teď již jdu,
od nás hezkých devčat
obdržíš tu mzdu. (*Dá mu facku a odběhne.*)

Myšihlávěk: Ovej! Půl tuctu zubů je pryč, v té holce je rarášek, ta dá v nezdořacké hře tomu největšímu krobiánu 48 napřed a předc vyhraje. Teď půjdu radč do města, s těmi zprostými lidmi se nechci víc zabávat. (*Odejde.*)

Výstup osmý

Robert, Florian, Dorotka

Florian. To bych si byl nepomyslil, že pan zprávece Radulf takový bezbožník jest.

Dorotka: Já jsem si to vzdycky myslila, že on se mnou dobře nemyslí, proto jsem ho nikdy nemohla dobře vystát.

Robert: Já jen lituji, že jsem kdy jeho rady následoval. [s. 44]

Florian: A on je nyní ve vězení, pravíte.

Robert: Tam očekává odplatu jeho nepravých činů. Nyní se teprv všecko vysvětlilo! Jaký on zlosyn byl a mě potřeboval za nástroj jeho potvorných návržení. Ještě dnes ráno mě nabízel na Odeřicha čekati a jemu dyku do srdce vraziti, ale zpravedlivá pomsta jej před časem zasáhla.

Aria.

Ga tě mám ljbatl
To se nezwedel
Wzdyt pak gsy osskliwy
Ty nedwēde.
Mě gen ljba hesky
Poctiwy chlapec
Ten bude mym mužem
To se slussi přec. [s. 43]
Přigdeš gesste gednau
A dotkneš se mě
Tak dostaneš wēru
Facku odemě
Zustaň při twé ženě
Neb ga tēd giž gdu.
Od nás heskych dewčat
Obdržíš tu mzdu /*dá mu facku a odběhne*/

Mjss. O weg! Pul tuctu zubu ge prič, wte holce ge rarašek, ta dá w nezdořacke hře tomu negwetssimu krobyanu 48 napřed, a předc wyhraje. Ted pugdu radc do města, s temi zprostymi lidmi se nechcy wic zabawat. /*odegde*/

Wystup 8my.

Robert Florian Dorotka.

Florian. To bych sy byl nepomyslil, že pan zprawce Radulf takowy bezbožnjc gest

Dorotk. Ga gsem sy to wzdycky mislila, že on semnau dobře nemysli, proto gsem ho nikdy nemohla dobře wjstat.

Robert. Ga gen litugi, že gsem kdy gehu radi nasledowal. [s. 44]

Florian. A on ge nyini we wězenj prawjte.

Robert. Tam očekawa odplatu gehu neprawých činu. Nyní se teprw wssecko wyswetlilo! Gaky on zlosyn byl, a mě potřebowal za nastrog gehu potworných nawrženj. Gēsstě dnes ráno mě nabyzl, na Odeřicha čekati a gemu dyku do srdce wrazyti, ale zprawedliwa pomsta geg před časem zassahla.

Florian: Blaze vám, že jste se toho nešlechetného činu nedopustil. Já vzdycky říkám, se džbánem tak dlouho pro vodu chodíme, až se ucho utrhne.

Robert: Já chci můj meč odložit, žíněný oděv na sebe vzít, cizích krajin putovat, abych tu vinu ze sebe zmyl, které jsem se oučastným učinil skrze obcování s tím ukrutníkem. *(Chtějí jít.)*

Výstup devátý

Myšihlávек, předešlí

Florian: Kampak, příteli!

Myšihlávек: Já nemůžu cestu k městu nalízt, toť je zpropadená věc, jako bych sem přičarován byl.

Florian: Když z toho křoví vyjdete, tak se držte vpravo a vy přijdete na silnici. *(Odejde.)* [s. 45]

Myšihlávек: Co jeden všecko musí vystát, to je nevyslovitelný, a ten obzvláště, který se s ženskýma zpustí, já ale povídám, ať přijde holka jako anjel, já si jí víc nevšímnu.

Výstup desátý

Dämona jako mlynářka, předešlí

Dämona: *(Běží přes divadlo.)*

Myšihlávек: Hej, panenka! Kampak?

Dämona: Já jdu mému pantátovi naproti, on má nyní přijít domů.

Myšihlávек: To je holka jak by ji vystroužil. Viš-li ty co, počkej ty u mě, tvůj pantáta trefí bez tebe domů.

Dämona: O to není nic, kdyby mě ale dopadl, že zde s tebou stojím, on by se se mnou vadil.

Myšihlávек: Na ten způsob se nikdy nevdaš.

Dämona: Co pak je víc! Po těch mužských prej tak nic není, dřív nám lichotějí a pak, když nás mají, tak nás jen soužejí.

Myšihlávек: Já ne! Kdyby jsi ty mou žínkou byla, já bych tě měl tak rád, že ti to ani říct nemůžu.

Dämona: Kdybych to věděla, já bych arci již taky [s. 46] ráda muže dostala.

Myšihlávек: Nu tak si mě vem.

Florian. Blaze vám že gste se toho neshlechetného činu nedopustil. Ga vzdycky říkam, se dzbanem tak dlauho pro vodu chodjme až se vcho vtrhne.

Robert. Ga chcy muy meč odložit, žiněny oděw na sebe wzyt, do cyzych kragin putowat, abych tu wjnu ze sebe zmyl, které gsem se aučastnym učinil, skrze obcowánj stim vkrutnjkem. */chtegi git/*

Wystup 9ty

Missihlaw. P.

Florian. Kam pak příteli!

Mjss. Ga nemužu cestu k městu nalizt, tot ge zpropadena věc, gako bych sem přičarowan byl.

Florian. Kdiž stoho křowy wygdete, tak se držte w prawo, a wy přigdete na sylnjcy./odegde/ [s. 45]

Missih. Co geden wssecko musy wystat to ge newyslowytedlny, a ten obzwlasstě, ktery se s ženskýma zpustj, ga ale powydám at přigde holka gako angel, ga sy gi wic newssimnu.

Wystup 10ty

Dämona gako mlynařka. P.

Dämona /běží přes djwadlo/

Miss. Heg panenka! kampak?

Dämona. Ga gdu memu pantatowy naproti on má nyini přigit domu;

Mjssl. To ge holka, gak by gi wystraužil. Wjss-li ty co počkeg ty v mě, twug pantata trefy bez tebe domu.

Dämona. O to nenj nic, kdyby mě ale dopadl že zde stebau stogim, on by se semnau wadil

Mjssl. Na ten zpusob se nikdy newdaš.

Dämona. Co pak ge wič! po těch muzskych prey tak nic nenj, dřiw nám lichotěgi, a pak kdiž nas magi, tak nás yen saužegi.

Mjssso. Ga ne! kdyby gsy ty mau žinkau byla ga bych tě měl tak rád, že ti to ani říct nemužu.

Dämo. Kdybych to věděla, ga bych arcy giž taky [s. 46] ráda muže dostala

Mjss. Nu tak sy mě wěm.

Dämona: Tak třebas! Já chci mého otce žádat, aby mě tebe za muže dal,
a pak hned budeme mit svatbu.

Duetto

Myšihlávек: Ted' to půjde,
ha již zejtra budem oba
muž a žena! Štastná doba.

Dämona: Jsem nevěsta,
svornost přináší radosti,
zahání všecky žalosti.

Oba: Smějem se spolu
a tancujeme,
žertujem, skáčem,
hubičkujeme.

Myšihlávек: To je pro mě velký svátek,
holku mám jak kolovrátek.

Dämona: Co ty si přeješ, přeju já tobě,
my se milujem vždy v každé době.

Oba: Já líbám tě! Ty zase mě.
Milujeme se věčně upřímně.
(*Oba tancujou, Dämona uskočí, on chce za ní a Nunu mu vstoupí
v cestu.*) [s. 47]

Výstup jedenáctý

Nunu, předešlí

Nunu: Stůj!

Myšihlávек: Již ho zde zas čert má.

Výstup dvanáctý

Markéta, předešlí

Myšihlávек: O je, má žena. Mezi dvojím zlým si máme to nejmenší vyvo-
lit, který pak ale je to menší zlé, tu je čert a tu má žena.

Markéta: Ale co pak se se mnou stalo! jakpak já sem přicházím?

Myšihlávек: Nepochybně s tímhle komorníkem.

Markéta: Vidím-li dobře, jsi ty zde, ty bohaprázdny muži.

Dämo. Tak třebas! ga chcy meho otce žádat aby mě tebe za muže dal
a pak hned budeme myt swadbu.

Duetto.

Miss. Ted to pugde.
Ha giž zeytra budem oba
Muž a žena! Sstastna doba.

Dämo. Gsem newěsta.
Swornost prinassi radosti
Zahánj wssecky žalosti

Oba. Směgem se spolu
A tancugeme
Žertugem skačem
Hubičkugeme.

Mjss. To ge pro mě welky swatek
Holku mám gak kolowratek.

Dämo. Čo ty sy přeješ přegu ga tobě
My se mylugem, wzdy wkažde době

Oba. Ga ljbam tě! ty zase mě
Milugeme se wěcne vprimě
(*oba tancugau, Dämona vskočí on chce za nj a Nunu mu wstaupy
w cestu.*) [s. 47]

Wystup 11ty.

Nunu Předessl.

Nunu. Stug!

Mjss. Giž ho zde zas čert ma.

Wystup 12ty

Marketa. Předessli.

Miss. O ge ma žena. Mezy dwogim zlym sy máme to negmenssi wywolit,
ktery pak ale ge to menssi zle, tu ge čert, a tu ma žena.

Marke. Ale co pak se semnau stalo! gpak ga sem přichazym?

Miss. Nepochybně stihle komornjkem.

Mark. Widim li dobře, gsy ty zde ty bohaprazdny muži.

Myšihlávěk: Pomož pan bůh. Teď dostanu.

Markéta: Mně utíct, mě s mýma dětma sedět nechat.

Myšihlávěk: Ženo! já tě zmlátím, nepřestaneš-li.

Markéta: A teď běháš světem, ty ošklivý ochlasto. Hned pojď se mnou domů.

Myšihlávěk: Co mám dělat? Ale jestliže toho komorníka někde jinde dostihnu, ať se těší na ten výprask. Nu! pojď sem, stará [s. 48] bačkoro, když mě budeš hezky prosit, tak tě s mou metlou švihnu a ty zas obmládneš. Teš se, ty proklatý komorníku. (*Odejdu.*)

Výstup třináctý

(*Zahrada*)

Rajmund a Odeřich

Rajmund: Sem pojď, bezbožníku! A vzdávej oučet svých činů. Na tvé poručení se všechny oné ohavnosti tropily, ty jsi zralý k pádu, hled! Já bych tebe mohl nechat zavraždit, neb tvý náhončí tebe opustili, já ale nechci osudu předkráčet a zlý se zlým odplatit. Já nechám spravedlnosti a právu místa a chci s tebou bojovat na život a smrt. Táhni tvůj meč.

Odeřich: Já jsem stratil Idu! Jsem prozrazený, já nechci bojovat.

Rajmund: Tvá krev musí naši radost vyplatit, zapravit nezčistný hanebnosti, které tvým vedením pachané byly. Bojuj!

Odeřich: (*Táhne meče a chce bojovat.*) Budiž tehdy.

Výstup čtrnáctý

Ida, Guntram, předešlí [s. 49]

Guntram: Já zde slyším hluk. Ha, Grauensstain, od mé ruky más umřít. (*Chce ho probodnout.*)

Ida: Pro boha, otče!

Guntram: Pacholci! Chopte se ho. (*Accord.*)

Mjss. Pomož pan Buh! Ted dostanu.

Mar. Mě vtíct, mě s myma dětma sedět nechat.

Mjssi. Ženo! ga tě zmlatjm, nepřestanessli

Markyt. A teď běháš swětem ty osskliwy ochlasto. Hned pogd semnau domu.

Mjss. Co mam dělat? ale gesli že toho komornjka nekde ginde dostihnu, at se těssi na ten wegprask. Nu! pogd sem stara [s. 48] bačkoro, kdiž mě budeš hesky prosyt, tak tě s mau metlau sswjhnu a ty zas obmladneš. Teš se ty proklaty komornjku /*odegdau*/

Wystup 13ty

/Zahrada/

Raymund a Odeřich.

Raymund. Sem pogd bezbožnjku! a wzdaweg aučet swjch činu. Na twe poručenj se wssechny one ohawnosti tropyli ty gsy žrali k padu, hled! ga bych tebe mohl nechat zawraždit, neb twy nahonči tebe opustili, ga ale nechcy osudu předkráčet, a zly se zlym odplatit. Ga necham sprawedlnosti a práwu mjsta, a chcy s tebau bogowat na žiwot a smrt. Tahnj twug meč.

Odeřich. Ga gsem stratil Idu! gsem prozrazeny, ga nechcy bogowat.

Raymund. Twa krew musy nassi radost wyplatit, zaprawit nezčistny hanebnosti, ktere twym wedenym pachane byli. Bogug!

Odeřich /*tahne meče a chce bogowat*/ Budiž tehdy

Wystup 14ty

Ida. Guntram Před.[s. 49]

Gunt. Ga zde slissim hluk. Ha! Grauensstain, od me ruky mas vmřit /*chce ho probodnaut*/

Ida. Pro Boha otče!

Guntram. Pacholcy! chopte se ho. /*Acorrd*/

Výstup patnáctý

Dämona, předešlí

Dämona: Zadržte!

Všichni: Ha, Dämona!

Dämona: Nebojte se, já jsem Dämona, která v těchto horách přebývá. Dobrodiní jsem každému činila, který ctnostný byl, však zločince, jako Odeřich je, zasáhl vždy můj trest.

Odeřich: *(Si zakrývá oči.)*

Dämona: *(Vyvede Radulfa.)* Patř zde oučastníka tvých skutků – příznej se, Grauensstaine, a jestli můžeš, lituj.

Radulf: Mlčte, hrabě! My jsme nevinný.

Odeřich: Ne! já vyznávám všecko. Ty jsi ten zlosyn, který mě zavedl.

Dämona: Tobě já odpouštím. *(K Radulfovi.) (Accord) [s. 50]* Ty ale zločinče, kterému všecké napomínání marné jest, přijmi trest tvých zavinění. *Melodram (hrom a vítr).*

Radulf: Běda mně! Zoufalství zuří v mych prsách. *(Hudba.)* Já jsem zničemněn, já jsem zhyzděný hanbou a kletbou, stracený. *(Hudba.)* Rozkotány jsou základy mé velikosti. *(Hudba.)* Můj konec se blíží. *(Hudba.)* Vy, díblíci pekelný, počňte váš posměch. *(Hudba.)* Já rozmnožím váš počet. *(Díblíci přijdou a odšmejknou jej.)*

Dämona: Tak tresce osud nešlechtnost *(hudba)* a tak skrze mě odměňuje ctnost. *(Kývá.)*

Výstup šestnáctý

Divadlo se promění v hrad

Guntram: Bože! můj zbořený hrad.

Dämona: Já jsem jej opět vystavěla, by se stoletím protivil.

Rajmund: Tolik dobrodiní!

Dämona: Budte šťastný! Ctěte ctnost a to bude má nejpeknejší odměna. *(Hudba.)* Dokonané jest mé putování. Milující párek jsem šťastný učinila! O můj manželi, [s. 51] přijmi mě k sobě. *(Skála se promění, tamž Thesaurus v krásné slávě stojí, zbrojnoši s praporcemi táhnou do hradu a všichni volají)* Sláva naši dobrodinkyni Dämone.

Dämona: *(Stoupne k Thesaurovi a objímá ho.)*

Wystup 15ty.

Dämona Předessli

Dämona. Zadržte!

Wssichnj. Ha Damona!

Damo. Nebogte se, ga gsem Dämona, ktera wtěchto horach přebywa. Dobrodjnj gsem každemu činila ktery ctnostny byl, wssak zločince, gako Odeřich ge, zassahl wzdy mug trest.

Odeřich. */sy zakrywa oči/*

Dämona */wywede Radulfa/* Patř zde aučastnjka twych skutku – přízneg se Grauensstaine, a gestli mužeš litug.

Radulf. Mlčte hrabě! My gsme newyny.

Odeřich. Ne! ga wyznawam wssecko. Ty gsy ten zlosyn, ktery mě zavedl.

Damona. Tobě ga odpausstjm. */k Radulfowy/ /Accord/ [s. 50]* Ty ale zločinče! kteremu wssecko napomynanj marne gest! prigmi třest twych zawjnenj. *Melodram. /hrom a wytr/*

Radulf. Běda mě! zaufalstwj zuří wmych prsach */hudba/* Ga gsem zničemněn, ga gsem zhyzdeny hanbau a kledbau, straceny. */hudba* Rozkotany gsau zaklady me velikosti */hudba/* Mug konec se bjiži */hudba/* Wy djblícy pekelný počňte váš posmech */hudba/* Ga rozmnožím váš počet. */djblícy přigdau, a odssmegknau geg.*

Dämona. Tak tresce osud nesslechtnost */hudba/* A tak skrze mě odměňuje ctnost. */kywa/*

Wystup 16.

Djwadlo se proměňj v hrad.

Guntram. Bože! mug zbořeny hrad.

Dämona. Ga gsem geg opět wystawěla, by se stoletim protiwil.

Rajmund. Tolik dobrodiní!

Damona. Budte sstastny! ctete ctnost a to budě ma negpeknegssi odměna. */hudba/* Dokonane gest me putowánj. Mylugicy parek gsem sstastny včínila! O mug manželi [s. 51] prigmi mě ksobě. */skala se proměňj, tamž Thesaurus w krasne slawě stogi, zbrognossi s praporcemi tahnau do hradu a wssichnj wolagi/* Slawa nassi dobrodinkyni Dämone.

Dämona. */staupne k Thesau. a obyma ho/*

Chor:

Tak odmění osud rozšafných žalostí,
zvítězuje stálá láska a věrnost.
Hlučné písně pějte, plesejte radostí,
vždy ať v našich srdcích se skreje jen
ctnost.

Konec zpěvohry.

Pragae die 10 Octobris 1806 Johann Nepomuk Štěpánek manu propria.

Chor:

Tak odmenj osud rozssafnych žalosti
Zwytězuge stala laska a wěrnost.
Hlučné pjsně pějte, plesejte radosti
wzdy at w nassich srdcych se skrege gen
ctnost.

Konec zpěvohry.

Pragae die 10 8b. 1806 Joan. Nep. Stiepanek mpia

Ediční poznámka

Vzhledem k tomu, že text pochází se samého počátku 19. století a je dochován v rukopisné podobě, jsme se rozhodli vycházet při edičních úpravách ze *Zásad transkripce českých textů z barokní doby* Josefa Vintra (1998). Snažíme se při tom v maximální míře uchovat jazykové jevy vlastní češtině období přelomu 18. a 19. století anebo motivované nářečně (v tomto případě z nářečí severovýchodočeských, neboť Jan Nepomuk Štěpánek se narodil v Chrudimi a studoval v Litomyšli).

Rukopis je psán smíšenou kurzívou, v níž písař používá střídavě novogotické i humanistické podoby některých grafémů (např. <g>, <o>, <a> nebo <c>). To činí potíže zejména u grafému <c>, který má v písařově podání podobný tvar v obou písmech, ale jeho novogotická verze je doplněna tečkou nebo háčkem k odlišení od jiných grafémů. Zároveň ale písař nedůsledně používá tečku nebo háček pro odlišení grafému <č>, a to jak nad <c> humanistickým, tak novogotickým. V textu jsou tedy hlásky /c/ a /č/ zapisovány grafémem bez jakéhokoli znaménka, s tečkou či s háčkem a /č/ též ojediněle grafémem s dvěma háčky. Až na tuto poslední možnost je tedy v zásadě nemožné rozlišit, kdy je háček či tečka nad <c> jeho součástí a kdy představuje diakritikon; v některých případech navíc nelze rozhodnout, jestli háček chybí, nebo je zapsán jako začátek tahu následujícího písmene. U tohoto písmene proto rezignujeme na možnost odlišení <c> a <č>, a tedy i na uvádění odchylek v emendacích.

Diakritická znaménka nad souhláskami i samohláskami obecně písař užívá velice nesoustavně a spíše sporadicky. Pokud ji užívá, pak nad souhláskami píše většinou háček (někdy se tvar znaménka ale blíží i teče nebo čárce), nad <ě> a /ň/ (po němž nenásleduje /e/) tečku, /ř/ a /ď/, po kterých nenásleduje /e/, neznačí buď nikdy, nebo v případě /ď/ jen nesystematicky ve slově *ďábel*. Délku samohlásek značí spíš výjimečně u /á/, /é/ a /ý/, u /ú/ ji neznačí vůbec, neboť součástí novogotického grafému <u> je háček, odlišující ho od podobných písmen, /í/ píše (značně nedůsledně) jako <j>.

Text převádíme na dnešní pravopisnou normu, tj. transkribujeme <ff> nebo <s> s dvojtečkou jako <š>, <w> jako <v>, <g>/<y> v souhláskové platnosti jako <j>, <j> jako <í>, <au> jako <ou>, <v> na začátku slova (střídající se v této pozici i s <u>) jako <u>/<ú>. Distribuci <i>/<y>, u písaře znač-

ně nesystematickou (i po tvrdých souhláskách často užívá <i>), upravujeme podle dnešních pravidel. Distribuci <c>/<č>, která z výše zmíněných důvodů nelze od sebe v rukopisu jednoznačně odlišit, upravujeme podle dnešních podob. Geminované souhlásky, písařem často zjednodušované, píšeme podle dnešního pravopisu (*každodeně* > *každodenně*, *odávám* > *oddávám* apod.).

Vzhledem k sporadickému značení délky samohlásek tedy vycházíme z toho, že jeho nepřítomnost nemusí být záměrná, mlčky jej proto doplňujeme na základě jiných výskytů v textu nebo znalostí o soudobém jazyce. U diakritik (nebo <j> v platnosti /í/) z dnešního hlediska nenáležitých bereme v úvahu, zda se může jednat o dobový nebo nářeční jev, pak je ponecháváme, jinak emendujeme. Užívání diakritik u souhlásek a <ě> je soustavnější, proto s výjimkou <c>/<č> (odůvodnění viz výše) na odchylky upozorňujeme v emendacích. Obecně ale i tady vycházíme z toho, že nepřítomnost diakritického znaménka nemusí být záměrná, proto se spíše přikláníme k úpravě. Výjimkou jsou podoby, u kterých je doloženo kolísání (*vždy* – *vzdy*) nebo jevy, které lze vysvětlit nářečně (např. nedostatek jotace po labiálách), zde kolísání ponecháváme, nejedná-li se o ojedinělý výskyt.

Ponecháváme označenou délku: v příponě *-íště* (*hradíště*).

Upravujeme: <j> na konci infinitivu.

Velká písmena upravujeme podle současné normy, stejně jako hranice slov, tj. oddělujeme příklonky a předložky, psané většinou dohromady s předcházejícím nebo následujícím slovem (*předemnou* > *přede mnou*, *mělby* > *měl by*, *kposlauženj* > *k posloužení*).

Slova cizího původu a promluvy v jiném jazyce, psané humanistickou polokurzívou, ponecháváme v původní podobě a vyznačujeme je kurzívou.

Zkratky jmen jednajících postav a číslování jednotlivých výstupů a jednání, psané číslicí s příslušnou koncovkou, rozepisujeme. Kolísání ve jménu titulní postavy (*Dämona/Daemona/Damona* ad.) sjednocujeme na *Dämona*, podobně kolísání ve zkratkách jména *Mišihlávek* (*Míš.*, *Mišoh.* apod.).

Odstraňujeme podtržení u nadpisů, scénických poznámek a u označení postav, které pronášejí jednotlivé promluvy. Scénické poznámky označujeme kurzívou, postavy, které pronášejí promluvy, jsou označeny tučným písmem.

Interpunkci užívá písař značně nesoustavně a znaménka na mnoha místech chybějí. Její repertoár se omezuje na čárku (užívána spíše sporadicky), tečku, středník (výjimečně ve funkci tečky), závorky, dělicí znaménko na konci řádku a vykřičník a otazník, které jsou často psány i v rámci větného celku, a je po nich proto užito malé písmeno. Tento způsob naznačení intonace, obvyklý i v barokních tiscích, ponecháváme, jinak interpunkci doplňujeme podle novočeských pravidel. Tečky za nadpisy odstraňujeme, tečky za označeními postav, které pronášejí promluvu, přepisujeme na dvojtečky. Za zvolacími větami zakončenými tečkou nebo bez koncového interpunkčního znaménka doplňujeme vykřičník, za tázacími otazník.

Souhláskové skupiny většinou ponecháváme podle originálu (*kouzedlnický, prodčpak* adpo.), výjimkou je *-dl-* ve slově *obyvatedlkyně*, neboť zde jde patrně o mylnou analogii podle *obyvatedlnice*. Odstraňujeme psaní podle výslovnosti dané spodobou znělosti (*schromažditi > shromážditi, svadba > svatba, kledba > kletba, heské > hezké, nikteradš > nikteradž, neboštík > nebožtík, lechce > lehce* apod.). Zachováváme psaní originálu u předpon *s-/z-* (včetně kolísání).

Ponecháváme kolísání podoby infinitivu *-t/-ti*

Ponecháváme protetické *<v>* (*vocejtil*).

V maximální míře respektujeme dobově a nářečně charakteristické podoby a tvary slov nebo podoby charakteristické pro mluvenou řeč: užívání tvaru nominativu pro akuzativ životných maskulin (*seberu mý zbrojnoši*), *zejskati, rošafný, jesliže, nedvěd, kapca* apod. Z nářečních jevů upravujeme pouze písařovo psaní některých */ou/* jako *<ow>*, dané zaměňováním severovýchodočeského bilabiálního */w/* a */u/* (*powstewnjik*), neboť by bylo pro čtenáře matoucí.

Seznam emendací:

- p. 1 Dämona] Dämóna; obyvatelkyně] obyvatedlkyně; zpěvohra] zpewohra; v třech jednáních] w 3 Ged.; Nepomuka] Nep.
p. 3 přičiňují] pričínugi; ať] At
p. 4 mezi] mézy; křovím] krowim; shromáždějte] schromaždegte
p. 5 kouzedlnickém] kauzedlnjckem; obyvatelkyně] obywatělkyne; nepochopitelný] nepochopytedlny; nabud'] nabud;
p. 7. zůstaň] zustan; z té] ste; štěstí] sstesti; štěstí] sstesti; těžkého] tesskeho;

- p. 8. těžký] tessky; pěšky] pessky; štěstí] sstesti; neštěstí] nesstesti; dāblu] dablu;
p. 9. toť] tot; pojď] pogd; vejdělek] wegdelek; věděl] wēdel; hezký] hesky;
p. 10 pojď] pogd; dvě] dwe; ať] at; lehce] lechče;
p. 11. štěstí] sstesti; v cestě] wceste; jedině] gedine; budiž] budiš; nejkrásnější] negkrasnegssi;
p. 12. ať] at; povětří] powetři; chtěli] chteli;
p. 13. chroustat] kraustat; hezké] heske; děvčátko] dewčatko; nebud'] nebud;
p. 14. hledme] hledme;
p. 15. teď] ted; mě] me; pojď] pogd; poběhlíka] poběhlika;
p. 16. teď] ted; příběh] příběch;
p. 17. právě] prawe; přivedl] priwedl; hledte] hledte; poustevník] powstesnjik; zpátky] spatky;
p. 18. odvedte] odwedte; pročpak] prodčpak;
p. 19. smělého] smeleho; ať] at; lechkomyslný] lechkomyslny; vždyť] wzdyt; navrať] nawrat; ještě] gesste;
p. 20 nějak] negak; předc] predc; teď] ted; hezkou] heskau;
p. 21 vždyť] wzdyt; hled'] hled; žizeň] žizeň; ať] at;
p. 22. lehce] lechce;
p. 24 vždyť] wzdyt; hodte] hodte; ať] at;
p. 25 vždy] wzdy; pojďte] pogd; mně] mě; nečiňte] nečinte; někdy] nekdy; pojďte] pogdte; ať] at; odtrhněte] odtrhnete;
p. 26. teď] ted; zapomněli] zapomeli; předpovídat] přepowjdat; bud'] bud; každodenně] každodeně; předpovídání] přepowydánj; vždyť] wzdyt; pojď] pogd; nějak] negak; divně] diwne; dostávám] dostawam;
p. 27. věděl] wēdel; dobrodinkyně] dobrodinkyne; jenž] genz; způsobil] zpusobil;
p. 28. ochranitelkyně] ochranjtelkyně; poddám] podám
p. 29. vítězem] witezem; nezvítězuj] nezwytezug; ochlad'] odchlad; veď] wed; odvedte] odwedte;
p. 30. budte] budte; pojďte] pogte;
p. 31. pěkný] pekny; vyplň] wipln; teď] ted;
p. 32. pospěš] pospeš; děkuji] dekuyi; toť] tot; hvězda] hwezda; blažené] blazene;

- p. 33. děvče] dewče; pěkný] pekny; nikterakž] nikterakš;
- p. 34. nějaká] negaka; těžkomyslnost] tesskomyslnost; lehko] lechko; takměř] takmeř;
- p. 35. učiň] včin; tobě] tobe; tobě] tobe; odměňte] odměnte;
- p. 36. buďte] budte; objímání] obymánj;
- p. 38. vedte] wedte; oddávám] odawam;
- p. 39. prchněte] prchnete; ďáblu] dablu; kletba] kledba;
- p. 40. blažených] blazenych; ochranitelkyně] ochranitedlkyně; prozřetel-
nosti] prozřetedlnosti; navratte] nawratte; věděl] wědel;
- p. 41. ještě] gēsstě; pojď] pogd; nebožtíka] nebosstika;
- p. 42. povětrí] powetři; hledme] hledme; pomění] promenj;
- p. 43. čarodějnice] čarodegnjce; hezká] heska; teď] ted; přesvědčený]
přeswedčeny; teď] ted; tě] te; pojď] pogd; vždyť] wzdyt; hezký] hes-
ky;
- p. 44. ještě] gesste; teď] tēd; hezkých] heských; největšímu] negwetssi-
mu; teď] ted; těmi] temi;
- p. 45. vysvětlilo] wyswetlilo; nabizel] nabyzl; džbánem] dzbanem; chtě-
jí] chtegi; toť] tot; z toho] stoho;
- p. 46. nevyslovitelný] newyslowitedlny; ať] at; mužských] muzskych;
- p. 47. svatbu] swadbu; vždy] wzdy; věčně] wěcne; upřímně] upřimě;
- p. 48. teď] ted; teď] tēd; pojď] pogd; někde] nekde; pojď] pogd;
- p. 49. hezky] hesky; pojď] pogd; zralý] žrali; hled] hled; předkráčet]
predkráčet;
- p. 50. máš] mas; zasáhl] zassahl; nevinný] newyny;
- p. 51. trest] třest; zhyzděný] zhyzdeny; kletbou] kledbau; posměch]
posmech; odměňuje] odmeňuje; buďte] budte; ctěte] ctete; bude]
budě; nejpěknější] negpeknegssi;
- p. 52. Dämoně] Dämone; objímá] obyma; odmění] odmenj; vždy] wzdy;
ať] at; Štěpánek] Stiepanek;